

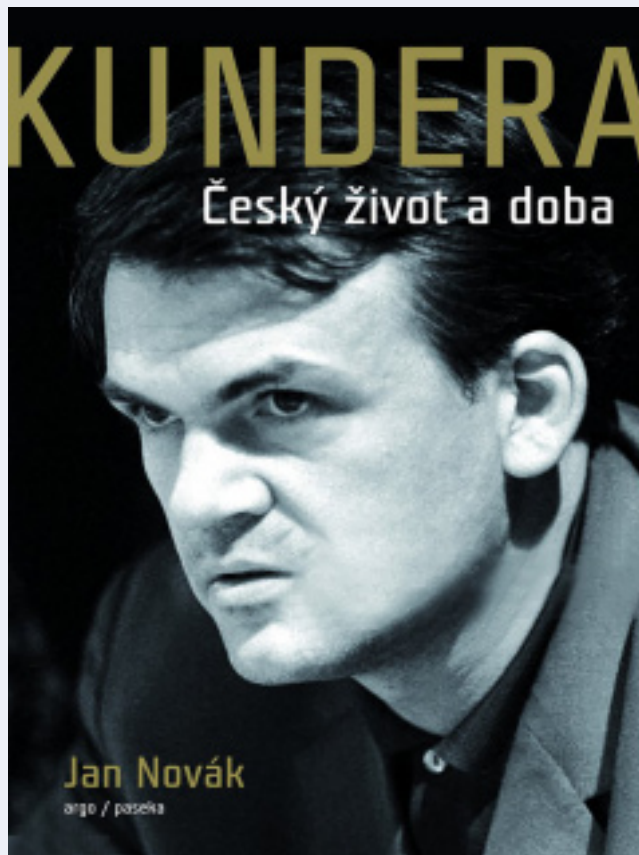
VIDEO

Z. K. SLABÝ
IN MEMORIAM<https://youtu.be/2Pa2jsFmQkA>KNIVHY
26. 6. 2020

Číslo

6

Ročník 31

Nakladatelství
ARGO vydává

798 Kč

Více uvnitř

internet. knihkupectví: www.kosmas.czKarina
Sainz BorgoV Caracasu
bude nejspíš
stále tma

Více uvnitř

279 Kč

www.euromedia.cz

Více uvnitř

www.knihyzed.cz

398 Kč

JDU S HLAVOU
VZTYČENOU

DANIEL AMÝŽ

UVNITŘ: Jan Novák KUNDERA ČESKÝ ŽIVOT A DOBA; Karina Sainz Borgo V CARACASU BUDE NEJSPÍŠ STÁLE TMA (rozhovor); James Clear ATOMOVÉ NÁVYKY (rozhovor); Daniel Amýž JDU S HLAVOU VZTYČENOU; Stefan Hertmans VÁLKA A TERPENTÝN (rozhovor); Jillian Cantorová V JINÉ DOBĚ (rozhovor); Ivo Fencel OCHRÁNCI MORČETE; ANCH BOOKS – Christoph Fasching SPOLEČNOST 2015 (rozhovor); Wole Soyienka

Další novinky, videa, rozhovory, recenze, aktuality na: <http://denik-knihy.cz/>

Jan Novák **KUNDERA: ČESKÝ ŽIVOT A DOBA**

Jan Novák, proslulý dosud svými povídkovými a románovými opusy, předstupuje nyní před čtenáře s žánrem literární biografie.

Předmětem jeho pozornosti je Milan Kundera, ve světě dnes asi nejznámější spisovatel s domácími kořeny. Právě jeho „českému životu“ je věnován obsáhlý Novákův životopis, mapující ve čtyřech dílech Kunderovo rodinné zázemí, básnické počátky ve znamení stalinismu padesátých let, prominentní působení v letech šedesátých a život v hledáčku Státní bezpečnosti před odchodem do exilu v první polovině sedmdesátých let, kdy Kundera už nesměl publikovat a na veřejnosti vystupoval pod pseudonymy.

Novák nepíše standardní vědeckou biografii, ale životopis přiznaně osobní, v jehož barvitém, živém stylu lze bezpečně rozpoznat autora románu o bratřech Mašínech (Zatím dobrý) nebo povídek o Česích v Americe (Hic a kosa v Chicagu). Vychází ovšem z pečlivého studia archivních pramenů, dobových dokumentů, osobních svědectví a Kunderových publikovaných textů, které na stránkách jeho knihy ožívají ve výmluvných citacích stejně jako v pronikavých nebo lapidárních shrnutích.

S nakladatelstvím Paseka, vázaná, 896 stran, 798 Kč, ISBN 978-80-2573-215-1, EAN 9788025732151

Zakoupit můžete zde

<https://www.kosmas.cz/knihy/271006/kundera/#pos=0>

Ukázka z knihy na následujících stranách

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

KUNDERA

Český život a doba

V Kunderově díle se od poloviny osmdesátých let 20. století neustále vrací motiv životopisce jako cizopasnika, který se přizívuje na dílech jiných umělců, zabývá se nepodstatnými věcmi a to hlavní mu uniká. Kundera životopisce kárá, zesměšňuje, a hlavně preventivně odhání. Podle něj by měli všichni spisovatelé, skladatelé, malíři, sochaři, filmaři zcela zmizet za svým dílem a nikdo by neměl zkoumat, jak se do jejich díla promítá a jak se v něm zrcadlí jejich životní empirie.

Ve svém druhém Umění románu, psaném francouzsky a vydaném v roce 1986 (velmi odlišném od jeho prvního Umění románu, psaného česky a vydaného v roce 1960) si Kundera půjčuje „jednu Kafkovu metaforu“, podle níž „romanopisec bourá dům svého života, aby z jeho cihel vystavěl jiný dům: dům svého románu“.

Podle Kundery však životopisci bourají to, co autor postavil, a místo toho pošetile znovu vztyčují, co zboural.

Velký zážitek, který Kundera čtenáři nabízí v povídkách, jako je Falešný autostop, a románech jako Život je jinde, vzbuzuje zájem o to, co jejich autor ze svého života zboural a co ze získaného materiálu vystavěl.

Zboural hrad, aby z něj postavil kůlnu, anebo to bylo naopak? Vytěžil ze zemlanky dost materiálu na mrakodrap? Nechal velkou část své prostorné vily netknout a postavil si za ní skleník? Kapličku? Bordel? Rozhlednu?

Kunderova empirie není nijak široká; je jediným synem učitelky a hudebního pedagoga a jeho jediným zaměstnáním byla výuka literatury na vysokých školách. Proto není divu, že jeho základní přístup k psaní je výklad, že nejraději promlouvá autoritativně, svrchu dolů, z katedry.

V první, „české“ fázi svého života pracoval pouze na Filmové akademii múzických umění, kde začal přednášet literaturu v roce 1953, jen co tam po dvou letech studií režie a jednom ročníku dramaturgie a scenáristiky promoval, částečně i proto, aby se vyhnul vojně, jak se ukáže později. Z tohoto zaměstnání byl v roce 1972 z politických důvodů propuštěn.

Po krátkém manželství s operní zpěvačkou Olgou Haasovou strávil Kundera téměř dvě třetiny svého života s jednou ženou, Věrou Hrabánkovou.

Ta však striktně technicky jeho manželkou ani není; ke zvláštnosti jejich svatby z 29. září 1962 v Luhačovicích se ještě dostanu. Kunderovy osobní zážitky však jsou neobyčejně bohaté v jiné sféře – ve svém středním věku byl spisovatel velkým svědcem žen a erotická témata hrají v jeho tvorbě stěžejní roli. Ještě více než z erotiky však Kundera těží z četby, a tím se dostávám k druhému důvodu, proč mě napsání této biografie tak lákalo. Kundera sám celý život čerpá své literární reflexe z životopisů, deníků a korespondence spisovatelů, hudebních skladatelů, malířů, filosofů a politiků: například v jeho průzoru Goethovým

životem žádné klasikovo „beletristické“ dílo skoro nezahlednete. Kundera ve svých románech, esejích, předmluvách a článcích zkoumá životy a dopisy Janáčka, Stravinského, Flauberta, Kafky, Nezvala, Hemingwaye, Gellnera, Apollinaira anebo Stalina – ale sám hlasitě a úzkostně vyžaduje, aby se v jeho případě veškerá pozornost a reflexe upíraly pouze na jeho dílo, respektive na tu výšeč jeho díla, kterou ještě nezavrhl.

To se také stalo třetím důvodem pro napsání tohoto životopisu. Čím víc jsem se toho o Kunderovi a jeho díle dozvídal, tím víc mi připadalo, že jeho hra na „biografickou schovanou“ není výsledkem nějaké estetické nebo filosofické koncepce, nýbrž že je účelová – Kundera se za svým životem nerad ohlíží.

V roce 1967 vedl rozhovor s A. J. Liehmem, svým kolegou z Literárních novin, s nímž sdílel nadšení pro Stalina v časech třídního boje, kdy se v Praze věšelo, ve městech znárodňovalo na venkově brutálně kolektivizovalo. Je to Kunderovo nejotevřenější interview. Na okamžik se v něm prohlašuje za mluvčího své „generace“ a říká a za Liehma: „Naše já nežijí sama se sebou v přílišné harmonii.“ A za sebe dodává: „Já sám se například moc rád nemám.“

Podle Kundery však životopisci bourají to, co autor postavil, a místo toho pošetile znovu vztyčují, co zboural.

V devadesátých letech sešrotoval Kundera na trhacím stroji půjčeném od svého nakladatele Gallimarda všechny své rukopisy, nevydané věci, rozhlasové hry a televizní scénáře, které prodával za normalizace pod pokrývači, poznámkové sešity i korespondenci. Tuhle likvidaci, na niž má každý spisovatel plné právo, prakticky prováděla spíš jeho žena Věra, která se mu ve Francii stala nepostradatelnou pomocnicí. Dělal mu tam první čtenářku, sekretářku i zahraničního agenta, neboť Kunderovi se o svá práva po celém světě donedávna starali sami. Podle svědectví jedné její přítelkyně bylo šrotování pro Věru Hrabánkovou – Kunderovou traumatickým zážitkem.

Nemůžu se jí divit, když si tu scénu představím: kancelářský přístroj tiše vrní a cupuje popsané stránky na dlouhé, zubaté proužky papíru; mizí v něm bílé a sépiové listy popsané už vybledlým inkoustem, mizí s nimi vzpomínky, myšlenky, tep celého života, je to všechno aseptické, tiché, efektivní, v odpadu mizí celá minulost, ta se z proužků papíru už nikdy slepit nedá, brzy jí je několik plastových pytlů, jsou lehounké jak pěna, a na jednu to, co bylo, už není, a pro lidi žijící ze slov je to konec, ty zubaté cary papírů už nikdy neposlouží při psaní dalších knih a esejů, je to vlastně přiznání, že smrt s injekční stříkačkou už dost možná postává venku na chodbě – Kundera se již dávno rozhodl, že sešrotování se musí stihnout, než zaklepe na dveře. Tohle gesto, tohleto ničení rukopisů, nevydaných textů, archiválií a dopisů bylo několikrát předznamenáno v Kunderových románech. V první kapitole Knihy smíchu a zapomnění, v kapitole pojmenované Ztracené dopisy, si vypravěč před svou emigrací jede vyžádat staré dopisy a fotografie od milenky z mládí, která podle mého názoru má v Kunderově životě předobraz v Monice Gajdošové, slovenské dramaturgyni a horlivé komunistce, která byla jeho první partnerkou. Vypravěč Ztracených dopisů chce

stalinistickou milenku ze své minulosti vygumovat, jenomže ta mu dopisy ani nepůjčí, a vypravěči připadá „nesnesitelné, že kus jeho života zůstal v jejích rukou, a měl chuť ji uhodit do hlavy těžkým skleněným popelníkem, který ležel na stolku mezi nimi, a dopisy si odnést. Místo toho jí znovu vysvětloval, že se ohlíží zpátky a chce poznat, odkud vyšel.“ Ve skutečnosti se chystá, že „zastaví u nejbližší popelnice, vezme ty dopisy do dvou prstů, jako by to byl papír zamazaný od hoven, a hodí je mezi odpadky“.

V románu Nesmrtelnost, kde se v domě Kunderovy prózy poprvé zabydly francouzské postavy, už brněnský romanopisec rozvedl tuhle představu jednání postav. Je tu přítomna dokonce dvakrát. Poprvé se ze své historie chce úplně vymazat otec protagonistky Agnes: „V posledních letech před smrtí otec po sobě všechno postupně ničil: nezůstaly po něm ani obleky ve skříni, žádný rukopis, žádné poznámky k přednáškám, žádné dopisy. Zametal po sobě stopy“, zřejmě ze vzteku nad tím, „že mrtvý ztrácí [všechna lidská práva] od první vteřiny smrti. Žádný zákon ho už nechrání před pomluvou, jeho soukromí přestalo být soukromím; ani dopisy, co mu psaly jeho lásky, ani památník, co mu odkázala maminka, nic, nic, nic mu už nepatří.“

Tahle traumatizující představa má protějšek v Kunderově životní praxi. On sám zakázal opětovné vydávání svých básní, zakázal i publikování povídek, které vyřadil z cyklu „směšných lásek“, až na výjimky zakazuje uvádění svých her, zakázal adaptaci svých románů do filmové podoby, zakázal zčásti překládat i ty texty, které ještě úplně nezakázal, přestal dávat interviews a důsledně zakazuje i to, aby ho někdo fotografoval.

Nesmrtelností prolíná příběh o vztahu Johanna Wolfganga Goetha s jeho o čtyřicet šest let mladší „láskou“, Bettinou Brentano von Arnim, láskou – parazitem, která se pokouší přizvít na věhlas velkého básníka. Po Goethově smrti přepíše Bettina část vzájemné korespondence, aby zabarvila jejich běžový vztah do růžova, a opravdu tím na celé století vstoupí do německých literárních dějin. Nikoho totiž nenapadne podezírat ji z podvodu, dokud se v roce 1921 nenajdou původní dopisy, které si Goethe s Bettinou opravdu vyměňoval, což přivede kunderovského vypravěče k výkřiku: „Ach, proč je nespálila?“

Ahned za Bettinu odpovídá se svou obvyklou psychologickou vnímavostí: „Představte si, že jste na jejím místě: není to lehké, spálit intimní dokumenty, které jsou vám drahé; je to, jako byste si přiznali, že už tu dlouho nebudete, že zítra umřete; a tak odkládáte akt zničení ze dne na den a jednoho dne je již pozdě. Člověk počítá s nesmrtelností a zapomene počítat se smrtí.“

V této pasáži jde jen o načasování „aktu zničení“, tady už nejde o to, proč po sobě zametat stopy, tady to je jasné, Bettina měla pro spálení dobré důvody, Bettina mohla včasným zničením dopisů navždy zakrýt svůj biografický podvod, definitivně přepsat „historii“ a přemoci nevyhovující fakta svou sebestřednou romancí.

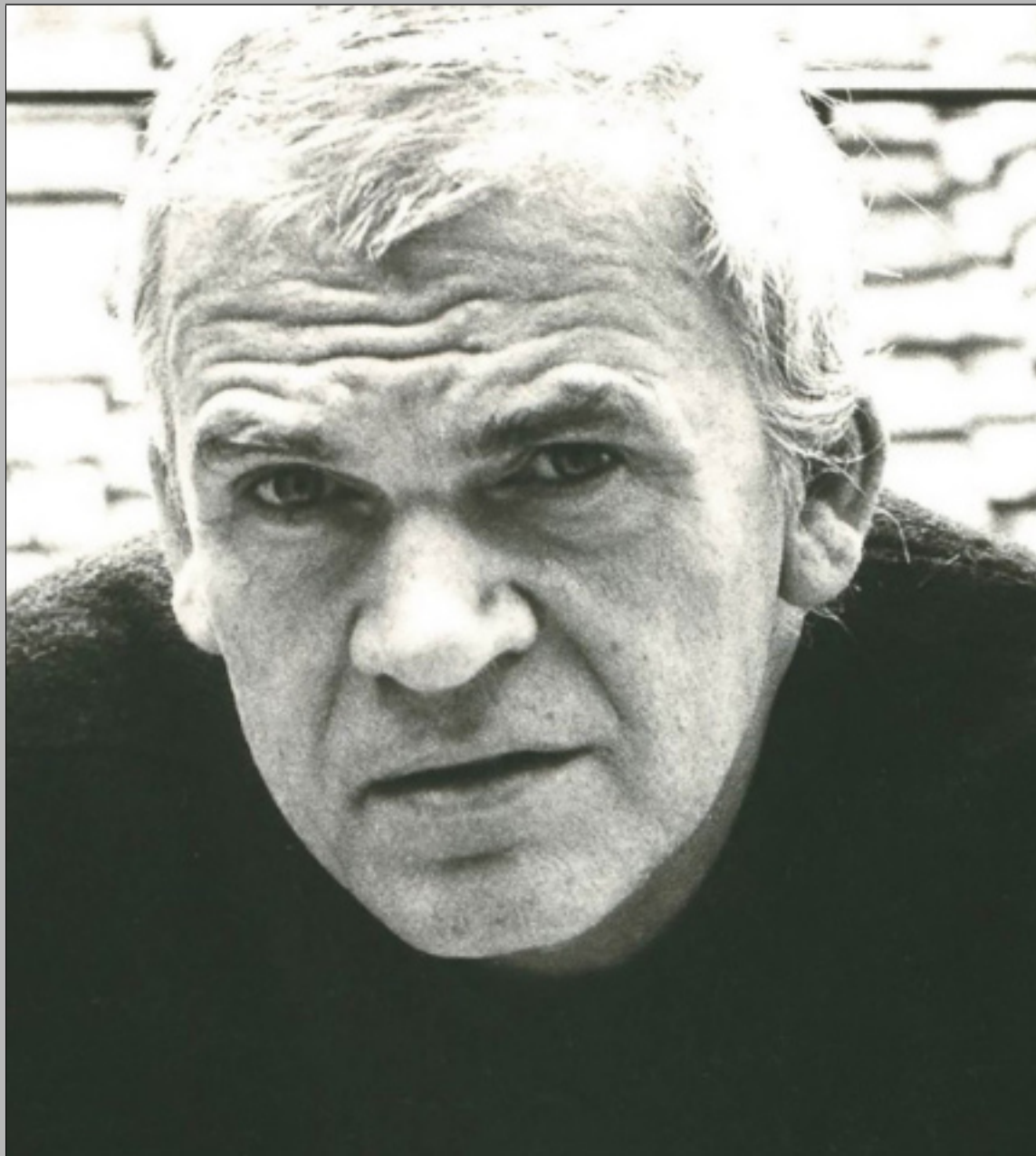
Sám Kundera se tedy této chyby vyvaroval a své literární podklady, marginálie a podstročnický včas sešrotoval. Kromě toho začal stahovat své staré písemnosti od jejich adresátů. Ivo Pondělíček, kdysi jeden z Kunderových nejbližších přátel, dostal v šedesátých letech od Kundery dopis, který byl malou novelou. Měl přes dvacet tisíc slov a Pondělíček jeho obsah podrobně popsal ve své knize Outsiderova zpověď. Jeho autobiografie má formu

Zakázal opětovné vydávání svých básní, zakázal i publikování povídek, které vyřadil z cyklu „směšných lásek“, až na výjimky zakazuje uvádění svých her, zakázal adaptaci svých románů do filmové podoby, zakázal zčásti překládat i ty texty, které ještě úplně nezakázal, přestal dávat interviews a důsledně zakazuje i to, aby ho někdo fotografoval.

rozhovoru a pro váhavého Kunderu v ní má Pondělíček přízvisko Vahab. Onen obsáhlý dopis považuje „za nejdůležitější dopis, který jsem od něj dostal – úplný krátký román, jakoby předchůdce pozdějších románů, do té doby Vahab totiž romány nepsal. Je to nejvelkolepější dílo z těch, jež se v moderní době objeví kdekoli, lepší než něco od kohokoli. Nebo co přinejmenším je dost dobré na to, aby přinutilo Vančuru, Čapka, Hrabala a třeba i Flauberta, Kafku, Céline, Nabokova a co já vím koho ještě převracet se hrobě.“

K zevrubnějšímu popisu této novely se ještě dostanu. Pondělíček už její originál nemá. Kundera mu z Paříže zavolal a požádal ho, aby mu epistolovou novelu spolu s další korespondencí vrátil, že se pro tyto písemnosti staví redaktor brněnského literárního časopisu Host Miroslav Balašík. Pondělíček text po menším pátrání doma našel, přibalil k němu pár dopisů a balíček Kunderovi poslal, „nepochybně proto, aby se jich Milan zbavil“. Posledním článkem Kunderovy obsedantní obrany vůči všem, kteří by chtěli interpretovat jeho život podle svého vlastního poznání, tedy jinak, než jak si to přeje on sám, je mystifikace, které schází umělecký účel, a lze ji tedy pojmenovat bez okolků. Jako mladý stalinista věřil, že lhaní není otázkou morálky, nýbrž taktiky. Nevím o žádném jeho vyjádření, v němž by tuhle víru korigoval. Lhaní je přitom téma, které Kundera prostřednictvím svých literárních postav reflektuje již od „směšných“ povídek. Nikdo se nebude smát a Eduard a Bůh. A v rozhovoru s Normandem Bironem z roku 1979 dokonce sám za sebe tvrdí, že mluvit pravdu je vlastně nesmyslné: „Jakmile si uvědomíte, že svět, který vás obklopuje, nezaslouží, abyste ho brali vážně, docházíte k závrtným závěrům. Pravdomluvnost se stává absurdní. Proč být upřímný vůči někomu, kdo je vlastně blázen, koho nelze brát vážně? Proč mluvit pravdu? Proč být ctnostný? Proč brát vážně svou práci? A jak se brát vážně v tomto bezvýznamném světě – to by přece byl už vrchol směšnosti.“

V knize francouzsky psaných esejí Le rideau z roku 2005 vypráví Kundera svým vlastním hlasem o tom, jak začátkem sedmdesátých let „nás to, že jsme byli sledováni a že nás policie odposlouchávala, naučilo rozkošnému umění mystifikace. Jeden můj přítel si se mnou vyměnil byty, a také jména; a tenhle velký svůdce žen, kterému byly policejní mikrofony lhostejné, pak podal řadu ze svých nejlepších milostných výkonů v mé garsonce. Můj odchod do emigrace se mu znamenitě hodil, protože nejchoulostivější fázi každého milostného dobrodružství je jeho ukončení: jednoho krásného dne dorazily dívky a paní ke dveřím

donchuánského přítele, jak Kundera tvrdí v *Oponě*? Takovou možnost vyvrací záznam ze dne 11. března 1974, kdy estébácký odposlech Kunderova telefonu zachytil, že mu z Brna volala manželka Věra. Právě měla nepříjemný telefonický rozhovor s mužem, který se představil jako manžel knihovnice M. z Prahy, s níž udržuje milostný poměr právě Kundera. Zpráva konstatuje, že „Kundera na sdělení reagoval podrážděně“ a všechno zapřel.

Potom zavěsil, vytočil jiné číslo a okamžitě si sjednal schůzku s knihovnicí M. Ta se tím pádem pro Státní bezpečnost stala zájmovou osobou, byla ztotožněna a evidována ve svazku „Elitář“.

Dne 10. června 1976 pak StB šestadvacetiletou knihovnicí M. pozvala do kavárny Jadran, což stálo ministerstvo vnitra 15 Kčs. Pohovor vedou

bytu a zjistily, že jsou zamčené a že z nich zmizelo i moje jméno, zatímco já posílal z Paříže pohlednice sedmi ženám, které jsem v životě neviděl, loučil se s nimi a podepisoval se vlastním jménem.“

Ponechám stranou nepravdivost tvrzení, že se mystifikaci Kundera naučil až od tajné policie, protože ve skutečnosti se jí bavil od mládí, ale je nesporným faktem, že jeho samého Státní bezpečnost v první polovině sedmdesátých let opravdu sledovala. Měla v jeho garsonce i na jeho pražském telefonu odposlouchávací zařízení, a 31. července 1974 se dokonce vloupala do jeho bytu, aby si tam ofotografovala jeho vkladní knížky a rukopis divadelní hry bez titulu. V garsonce, kterou si Kundera pronajímal v Bartolomějské ulici, zatímco jeho žena žila s jeho matkou v rodinné vile v Brně, zachytily estébácké mikrofony všelijaké milostné zástoje. Po Kunderově oficiálně povoleném výjezdu do Francie v létě roku 1975 zachytila StB i dopisy, které Kundera svým milenkám v prvních letech svého pobytu posílal.

Jak to víme? Nepodařilo se Kunderovi Státní bezpečnost opravdu oklamat? Nejednalo se ve skutečnosti o milenky jeho

major Šíma a poručík Kuzmík a knihovnice s nimi hovoří otevřeně, ačkoliv „se u ní projevuje veliká nervozita“. Řeč je o poslední zprávě, kterou knihovnice o Kunderovi má. Ten se mezitím vystěhoval do Francie a poslal jí knihu, kterou knihovnice StB ochotně odevzdá. Jedná se „o knihu psanou ve francouzštině od Françoise-Régis Bastide pod názvem *La Fantasie du Voyageur*“. Knihovnice estébákům „opětovně zdůrazňuje, že po obdržení knihy zaslala Kunderovi z Karlových Varů pohled, kde mu děkuje za knihu a zároveň ho prosí, aby v budoucnosti jí neposílal žádné pozornosti, včetně knih“.

Pohovor u kávy není pro knihovnici první schůzkou s StB, neboť zpráva o něm konstatuje, že knihovnice „avedla, že o pohovorech informovala pouze svého manžela, rovněž tak o odevzdané knize. Manžel s postupem souhlasil.“

Vyplašená knihovnice nad svou pětikorunovou útratou slíbí, že v případě písemného nebo osobního styku ze strany Kundery bude „orgány“ neprodleně informovat, a „orgány“ jí zároveň doporučí, aby v případě náhlého osobního kontaktu Kunderovi sdělila, že „měla velké nepříjemnosti.

....

**Karina
Sainz Borgo**

V Caracasu
bude nejspíš
stále tma

Vydává Odeon

Vázaná, 208 stran, 279 Kč, ISBN: 978-80-207-1947-8, EAN: 9788020719478

Zakoupit můžete zde

<https://www.knizniklub.cz/knihy/357186-v-caracasu-bude-nejspis-stale-tma.html>

Ukázka a rozhovor s autorkou na dalších stránkách

www.euromedia.cz

Karina
Sainz Borgo

V Caracasu
bude nejspíš
stále tma

Matku jsme pohřbily s jejími věcmi: v modrých šatech, černých střevících bez podpatků a v multifokálních brýlích. Jinak jsme se rozloučit neuměly. Nedokázaly jsme od její podoby ty části garderoby oddělit. Bylo by to jako navrátit ji do země neúplnou.

Všechno jsme pohřbily, protože po její smrti už nemáme nic. Dokonce ani jedna druhou. Toho dne jsme obě padly únavou. Ona do dřevěné rakve, já na židli bez područek ve zchátralé kapli, ve které jako v jediné z těch pěti nebo šesti bylo volno na poslední rozloučení se zesnulou. Pronajmout jsem si ji mohla na pouhé tři hodiny. V tomto městě byly spíš pece než smuteční síně. Lidé proudili dovnitř a ven jako bochníky chleba, kterých byl na pultech obchodů nedostatek a jež tvrdě jako déšť dopadaly na sklo naší paměti a připomínaly nám hlad.

Jestliže o onom dni mluvím v množném čísle, je to ze zvyku, neboť tavidlo času nás svařilo k sobě jako strany meče, jímž jsme bránily jedna druhou. Při vymyšlení náhrobního nápisu jsem pochopila, že smrt se nejprve uskutečňuje v jazyce, vytržením podmětu z přítomnosti a jeho zasazením do minulosti.

Učiní z něj ukončený děj. Věci, jež započaly a skončily v uplynulém čase. To, co bylo a už nikdy nebude. Taková byla pravda: má matka už bude časována v jiném tvaru. Jejím pohřbením jsem uzavřela dětství bezdětné dcery. V tomto umírajícím městě jsme přišly o všechno, dokonce i o slova v přítomném čase.

Na smuteční obřad přišlo šest osob. Ana byla první. Sotva se vlekla, její manžel Julio ji musel podpírat. Vypadala, jako by se prodírala temným tunelem na svět, v němž jsme přebývali my ostatní. Už měsíce brala anti-depresiva. Účinek začínal slábnout. Zásoba tabletek jí stačila sotva na denní dávku. Xanaxu byl stejný nedostatek jako chleba a beznadějí si razila cestu silou zoufalství těch, kteří viděli, jak mizí vše potřebné: lidi, místa, přátelé, vzpomínky, jídlo, klid, mír, rozvaha. „Ztrácet“ se stalo rovnostářským slovesem Děti revoluce, které používaly proti nám.

S Anou jsme se poznaly na filozofické fakultě. Od té chvíle jsme souběžně zažívaly vlastní soukromá pekla. Teď také. Když maminku přijali na oddělení paliativní péče, Děti revoluce uvěznily Anina bratra

Santiago. Toho dne zatkly desítky studentů. Všichni skončili se zády do živého masa od broků, zmlácení na nárožích nebo znásilnění hlavní pušky. Santiago se dostal do Hrobu, což byla pravidelně dávkovaná kombinace všech tří možností.

Strávil v onom vězení zbudovaném pět poschodí pod zemí víc než měsíc. Nedoléhaly tam zvuky, nebyla tam okna, přirozené světlo ani vzduch. Byly slyšet jen projíždějící soupravy metra a rachocení kolejí nad hlavou. Santiago obýval jednu ze sedmi cel v řadě vedle sebe, takže nemohl vidět, kdo další je s ním zavřený. Každá kobka měřila dva krát tři metry. Podlaha a zdi byly bílé. Stejně jako postele a mříže, jimiž mu podávali podnos s jídlem. Nikdy jim nedávali přibory: když se chtěli najíst, museli rukama.

Ana neměla o Santiagovi žádnou zprávu už dlouhé týdny. Dokonce jí ani nevolal, přestože za to každý týden platili pěknou sumičku peněz; nedostávali už ani chatrný důkaz života, který dříve přicházel v podobě fotek pokaždé z jiného telefonního čísla.

Nevíme, jestli je živý, nebo mrtvý. „Nevíme o něm nic,“ pověděl mi Julio téměř neslyšně stranou židle, na níž Ana půl hodiny zírala na své nohy. Za celou tu dobu zvedla oči, jen aby mi položila tři otázky.

„V kolik hodin Adelaidu pochovají?“

„V půl třetí.“

„Aha,“ zamumlala Ana. „A kde?“

„Na hřbitově La Guairita, ve staré části. Máma tam kdysi koupila místo. Je tamodtud hezký výhled.“

„Aha...“ Ana vypadala, jako by vyvíjela zvláštní úsilí, jako by vyslovit ta slova pro ni představovalo nadlidský úkol. „Chceš dneska zůstat u nás, než přejde to nejhorší?“

„Zítřa brzy ráno vyjízdim do Ocumare za tetami, vezu jim nějaké věci,“ zalhala jsem. „Jsi hodná, ale ty na tom taky nejsi zrovna nejlíp.“

„Jo.“ Ana mi vtiskla polibek na tvář a odešla. Kdo by chtěl oplakávat cizího nebožtíka, když v duchu vidí svého.

Objevily se María Jesús a Florencia, dvě učitelky v důchodu, s nimiž máma stále ještě udržovala styky. Vyjádřily mi upřímnou soustrast

a s vědomím, že nic z toho, co by mohly říct, nedokáže napravit smrt ženy ještě příliš mladé na odchod, se rozloučily. Odkráčely spěšně, jako by se snažily udělat si náskok před zubatou, než si pro ně také přijde. Kromě mého věnce nepřišel do pohřebního ústavu žádný jiný. Kruh z bílých karafiátů, které sotva pokrývaly vrchní polovinu rakve.

Matčiny sestry, tety Amelia a Clara, nedorazily. Byla to dvojčata. Jedna byla tlustá a druhá vychrtlá. Jedna ustavičně jedla, druhá snídala šálek černých fazolí, při jejichž přípravě šlukovala vlastnoručně ubalenou cigaretu. Žily ve vesnici Ocumare de la Costa ve státě Aragua blízko zátoky Cata y Choroni. Na místě, kde azurová voda olizuje bílý písek a které od Caracasu dělí neprůjezdné, drolicí se silnice. Za svých osmdesát let života byly v Caracasu nejspíš pouze jedinkrát. Z té své vesnice na konci světa nepřijely dokonce ani na matčinu promoci, přitom máma byla první vysokoškolačka v rodině Falcónových. Vypadala na fotkách nádherně, jak stojí ve velké aule Ústřední venezuelské univerzity: silně podmalované oči, natupírované vlasy připláclé promočním baretem, ve ztuhlých rukách diplom a na tváři trochu osamělý úsměv, jako by byla našťvaná. Máma si tu fotku schovávala spolu s protokolem ze státnic v oboru učitelství a s oznámením, které tehdy tety daly do místních novin El Araguëño, aby všichni věděli, že Falcónovi mají v rodině vysokoškolačku.

S tetami jsme se vídaly málo. Jednou nebo dvakrát do roka. Jezdily jsme k nim do vsi během července a srpna, občas v době karnevalu nebo o Velikonocích. Vypomáhaly jsme jim s penziónem, a navíc jsme jim ulehčovaly s náklady. Matka jim nechávala nějaké peníze a občas jim dělala kázání: jedné, aby se přestala přejídat, druhé, aby něco jedla. Hostily nás snídaněmi, z nichž se mi zvedal žaludek: trhané maso, vyškvařená vepřová kůže, rajčata, avokádo a káva ze třtinové šťávy, což byla brynda se skořicí a nečistěným cukrem přeceděná přes bavlněnou punčochu, s níž mě pronásledovaly po celém domě.

Ta břecha mi často působila mloby, z nichž mě probouzely svými nářky bláznivých stařen.

„Adelaido, miláčku, kdyby tu holku viděla moje máma, jak je hubičká a nezužívá, dala by jí tři kukuřičné placky omaštěné sádlem!“ říkávala teta Amelia, ta tlustá. „Co s tím dítětem děláš? Vypadá jako smažený slaneček. Počkej tu na mě, miláčku. Už to nesu... Zůstaň tady, děvčecko!“

„Amelie, nech tu holku na pokoji, když máš pořád hlad ty, neznamená to, že ho mají i druzí,“ namítala teta Clara z patia, kde hlídala své mangovníky a pokuřovala.

„Teto, co tam venku děláš? Pojď dovnitř, už budeme jíst.“

„Vydrž, kookám, jestli ti darebáci od vedle zase nepřijdou klátit manga. Onehdy si odnesli tři tašky.“

„Tady to je; jestli chceš, sněz jenom jeden, ale jsou tam ještě tři,“ prohlásila teta Amelia, když se vrátila z kuchyně s talířem, na němž měla dva knedlíky plněné mletým vepřovým.

„Potřebuješ to. Jez, děvčecko, jez, než to vystydně!“

Když domyly nádobí, všechny tři se usadily v patiu a hrály bingo, dokud nezesláblly hmyzí nájezdy, mračna komárů, jež se objevovala přesně v šest a která jsme zaháněly dýmem z hořícího klestí. Uělaly jsme hranici a pak společně pozorovaly, jak hoří na pozadí vyhasínajícího dne. V té chvíli se obvykle jedna z nich, někdy Clara a jindy Amelia, zavrtěla v rákosovém křesle a zamumlala magické slovo: „Nebožtik.“

Měly na mysli mého otce, studenta inženýrství, kterému se plány na veselku vykouřily z hlavy, sotva mu máma oznámila, že čeká dítě. Soudě dle zuřivosti, která cloumala tetami, by člověk hádal, že i je kdosi pustil k vodě. Vzpomínaly na to víc než máma, kterou jsem nikdy neslyšela vyslovit jeho jméno. Protože po mém otci se slehla zem. Nebo alespoň tak mi to vyprávěla maminka. Připadalo mi to jako vysvětlení více než dostačující k tomu, abych se jeho nepřítomnosti nedivila. Pokud o nás nechtěl nikdy nic vědět, nebyl důvod, abychom od něho cokoli očekávaly. Nikdy jsem naši rodinu nepovažovala za velkou. Tvůřily jsme ji jen matka a já. Náš genealogický strom začínal a končil námi. Spolu jsme byly jako rákos nebo jistý druh aloe, které dokážou růst kdekoli. Byly jsme malé a žilnaté, skoro žebrované, snad proto, aby nás nebolelo, když nám kousek utrhnou, nebo dokonce vyrvou celé kořeny. Byly jsme stvořeny k odolnosti. Náš svět stál na rovnováze, kterou jsme byly schopné udržet. Zbytek byl něco výjimečného, dodatečného, a proto postradatelného: nikoho jsme neočekávaly, vystačily jsme si jedna s druhou.

.....

Karina Sainz Borgo se narodila (1982) a vyrostla v Caracasu. Svou kariéru zahájila ve Venezuele jako novinářka pro *El Nacional*. Od emigrace do Španělska psala pro *Vozpópuli* a spolupracuje s literárním časopisem *Zenda*. Její román *V Caracasu* bude nejspíš stále tma (2019) je její první vydanou knihou. Setkala se s obrovským úspěchem a práva byla prodána už do osmnácti zemí.

Váš román *V Caracasu* bude nejspíš stále tma (*La hija de la española*), je vynikající. Podle vašich slov je to „nepředvídatelná kniha, něco jako lesní požár, který se nekontrolovaně šíří“. Podáváte v něm podrobnou zprávu o zážitcích mladé ženy a její matky, učitelky, která zemřela po dlouhé nemoci. Které emoce u hrdinky převažují, když čelí extrémní situaci?

Adelaida Falcón je prototypem ženy, která chce přežít, ale cítí se provinile, že se jí přežít daří. Tento román jsem psala s hlubokým povědomím o zakořeněném pocitu chudoby a smrti v zemi, která se ztrácí, protože ji tvoří společnost zvyklá na smrt a krutosti. V románu *V Caracasu* bude nejspíš stále tma je matka symbolem, představuje vlast, v níž máme právo zemřít. Když Adelaida a pohřbila svou matku, potvrdila tím ztrátu země, které jsou její mrtví lhostejní. Hlavní silou tohoto příběhu jsou ženy. V jejich pojetí je přežití aktem lásky a román je transformací těch, kdo jsou vytrženi z jednoho společenství a vrženi do jiného. Adelaida bude muset používat cizí jméno a žít život někoho jiného, jen tak si uchová naději na přežití...

V románu vystupuje do popředí také problém identity. Z mnoha důvodů musí protagonistka od základu upravit svou životní roli. Je její jméno stále Adelaida Falcón nebo už Aurora Peralta? Zabili ji nebo už byla mrtvá? Prchla nebo kradla? Melancholie, emocionální selhání, nervy, ekonomické potíže... Je hrdinka jakousi „venezuelskou madam Bovaryovou“, která, jak jednou řekl Mario Vargas Llosa, žije také v propasti mezi iluzí a realitou?

Ne, obávám se, že Adelaida si nemůže vybírat. Je mrtvá, ale snaží se žít. V tomto příběhu není mír, soucit ... neexistuje ani ten nejzákladnější soucit při pohřbívání mrtvých. Nikdo nemůže ovládnout pocit pekla. Adelaida se udržuje při životě jen vzpomínkami. Pokouší se odolat světu, který se rozpadá na kousky.

ABSOLUTNÍ SVOBODA PRO VLKY ZNAMENÁ SMRT JEHŇAT

Isaiah Berlin, rusko-britský filozof (1909 – 1997), přesně popsal souvislosti mezi svobodou a rovností, které lidstvo hledá po staletí. Podle něj absolutní svoboda pro vlky znamená smrt jehňat; zrovna tak absolutní svoboda pro mocné a nadané není slučitelná s právem na slušný život pro slabé a méně nadané. Kdo ve vašem

románu představuje vlky? A kdo jehňata? Existuje nepřekonatelný odpor mezi svobodou a rovností?

Vyrostla jsem ve společnosti, kterou ovládalo násilí a v níž život má tak malou hodnotu, že můžete zemřít jen proto, že vám někdo chce vzít něco tak základního jako je třeba pár bot. To byla jedna z věcí, kterou jsem si uvědomila už v deseti letech. Násilí bylo transformováno na politický nástroj. To ve vás vyvolává pocit, že jste se ocitli uprostřed války, v níž nejsou tanky, ani rakety, ale přesto bojujete o přežití. Smrt se tak pro mě stala velmi přirozenou věcí, která mě fascinuje. Přesto jsem si kladla otázky, jak může smrt ovládat společnost, jak ji může nakonfigurovat? Pak je každý obětí. Problémem je způsob, jakým tato oběť – sevřená trestem a zoufalstvím – zůstane také dravcem.

O co vám šlo především při psaní knihy?

Ve svém románu se snažím vyvolat stejný pocit, který ve mně zanechala kniha *Esperando a los bárbaros* od J. M. Coetzee (česky *Čekání na barbaru*, Jota 2020). Četla jsem ji jako velmi mladá a považuji ji za jedno z nejlepších děl světové literatury. Chtěla jsem napsat dobrý román a cítila jsem, že jsem na to dostatečně zralá. Pokud je román politický, je to proto, že klade zásadní otázku: co se stane s jednotlivcem v totalitní společnosti? Na dlouhé cestě k tragédii a smrti mě osvětlilo jasnovidectví Cormaca McCarthyho v románu *The Road* (česky *Cesta*, Argo, 2008). Pochopila jsem ji jako diskusi mezi peklem současnosti a jakési ztracené zemí, která se snažila o pokrok, a ocitla se uprostřed nicoty, uprostřed úplné destrukce.

Už více než 20 let pracujete jako novinářka a tento román je váš první. Co vás přimělo k přechodu k fikci?

Pracuji jako novinářka dlouhou dobu, to je pravda, ale cítím, že jsem více spřízněna s fikcí než se žurnalistikou. Četla jsem a psala beletrii několik let – V Caracasu bude nejspíš tma je můj první publikovaný román, ale ne první, který jsem napsala. Když píšete, můžete fikcí vyjádřit, co se děje uvnitř vás a kolem vás.

Považujete tedy beletrii jako přirozenější médium pro zachycení venezuelské krize?

Tento román není o současné venezuelské krizi. Děj se sice odehrává ve Venezuele, ale nejmenuji v něm žádného venezuelského politika. Užívám metafory a chci, aby čtenář věděl, že mluvím o něčem univerzálním. Myšlenka, že matka protagonistky Adelaidy Falconové zemře a ona jí musí pohřbít – je politická metafora o smrti mé vlasti. Je to velmi politický román, ale ne přesně venezuelský román. Jde o to, jak totalita ničí jednotlivce.

Jsou v románu i autobiografické prvky? Kolik příběhu je založeno na skutečných událostech a kolik je vymyšleno?

Ano. Viděla jsem umírat zemi, viděla jsem násilnou zemi, a tak jsem se pokusila použít tento materiál k napsání politického a emocionálního románu. Nemohu popřít skutečnost, že jsem novinářka. Myslím, že hlavně v detailech se má profesní zkušenost nezapřít. Příběhy v románu jsou směsicí zkušeností mnoha lidí. Mluvila jsem s lidmi ve vězení, pracovala s nimi a snažila se poukázat na problémy, kterým čelí nevládní

organizace a organizace zabývající se lidskými právy.

Bylo pro vás psaní jakýmsi očistným procesem?

Ano, samozřejmě. Když jsem před lety přijela do Španělska, nemohla jsem se o Venezuele ani zmínit. Tolik hořkosti ve mně bylo. Až když jsem začala román psát, konečně jsem si dokázala uspořádat své pocity z rodné země. Zkoušela jsem to už v předchozím románu, ale až V Caracasu bude nejspíš stále tma jsem nabyla přesvědčení, že jsem dost silná na to, abych použila slova, která jsem chtěla použít, a identifikovala pocity, které jsem zažila.

Jak se vám žije tak dlouho mimo Venezuelu, jak se orientujete ve své národní identitě?

Je to velmi složitý problém. Jak stárnu, uvědomuji si, že mám rozdělenou identitu. Jsem dcera politických uprchlíků. Cítím se velmi španělsky, ale také velmi venezuelsky, skvělý mix. V románu upínám pozornost na tři hlavní témata; smrt, vina a paměť. Adelaida opravdu chce přežít, ale když konečně dosáhne tohoto cíle, cítí se provinile. Psala jsem o vlastní bolesti a zjistila, že jde o bolest někoho přede mnou. Opakujeme stejné chyby.

Bude kniha publikována a distribuována ve Venezuele?

Ano. S vydavatelstvím jsme se dohodli na distribuci neziskové edice. Lidé nemají dost peněz na jídlo a nemohou si koupit knihy. Distribuujeme tedy část nákladu zdarma. Chtěli jsme, aby se do mé vlasti román dostal. (Ze zahraničních pramenů)

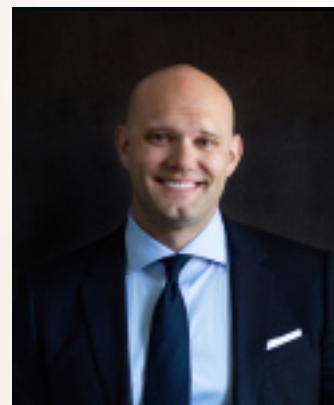

Atomové návyky

Jak si budovat dobré návyky a zbavovat se těch špatných

James Clear

PŘELOŽENO
DO
45 JAZYKŮ

Nezáleží na tom, co přesně chcete změnit, Atomové návyky vám s tím pomohou. James Clear, jehož blog čte měsíčně milion čtenářů, vydestiloval to nejlepší z biologie, psychologie a neurověd, aby vás naučil dosáhnout cílů. Pomocí drobných každodenních kroků – stačí 1% změna každý den – objevíte své nové já.

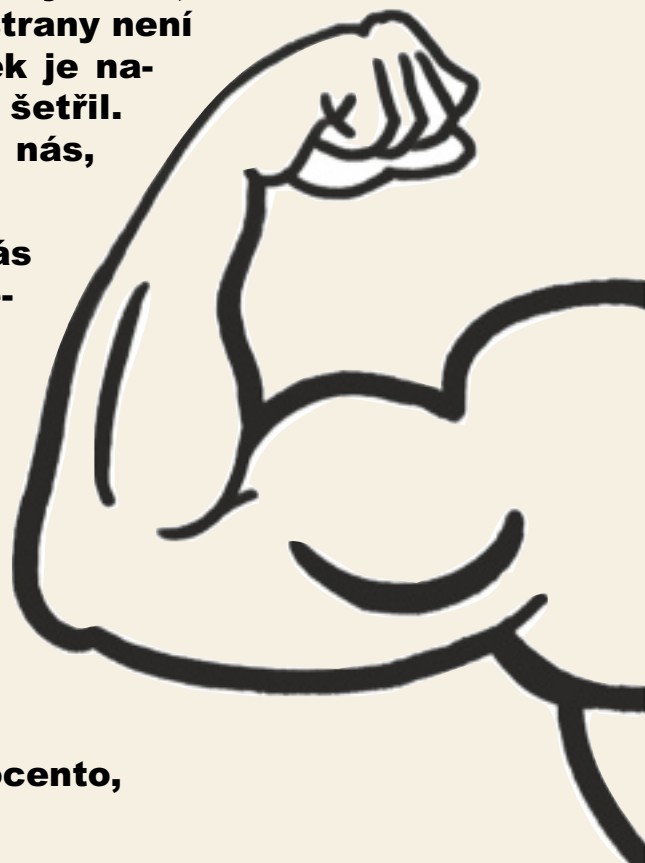
Prvního ledna víme všichni přesně, desátého je vše při starém. Možná byste i zvládli přestat kouřit, zhubnout, přibrat, cvičit, šetřit, být pořádnější, pracovitější, lepší... – kdybyste opravdu chtěli. Pravda je však taková, že naší nejhlubší motivací je lenost a pohodlí. A navzdory tomu, co vám říká okolí nebo vy sami sobě, to z naší strany není hloupá strategie. Energie je vzácná a mozek je nastavený tak, aby jí za všech okolností šetřil. Bojujeme proti velké síle a problém není v nás, ale v systému!

Po přečtení této knihy budou však pro vás pokroky snadné. Pochopíte čtyři zákony behaviorální změny a získáte sadu praktických nástrojů, strategií, tipů a triků, jak všechny nástrahy překonat. Zažijete spoustu překvapivých „aha“ momentů a odhodlání dotáhnout to tentokrát do konce vás už neopustí. Práce na sobě a na dosažení svého potenciálu je dlouhodobý proces. Ale z dlouhodobého hlediska se kvalita našeho života odvíjí od kvality našich návyků, proto stojí za ty lepší bojovat.

Nepolevujme ve snaze zlepšit se o jedno procento, to zvládneme všichni!

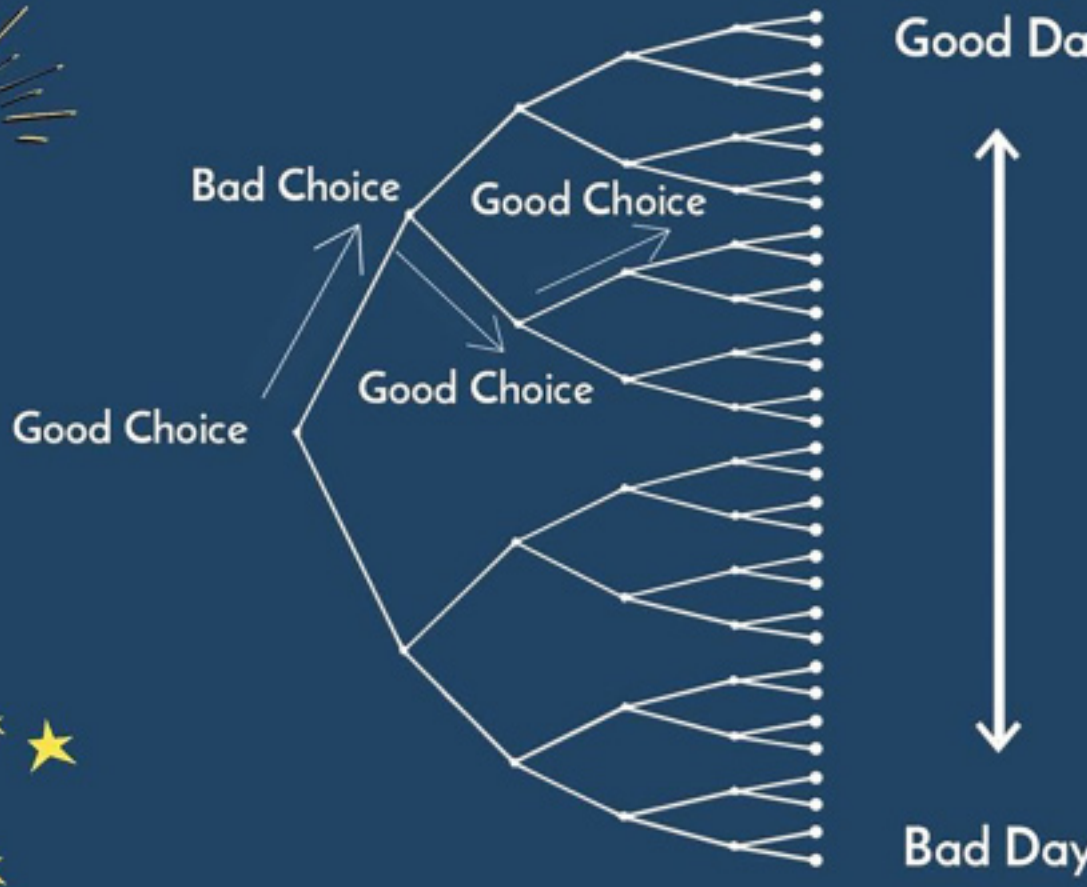
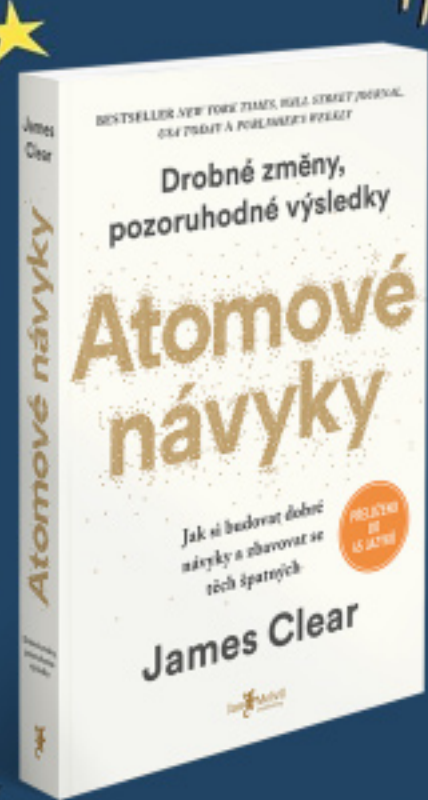
Přeložil Aleš Drobek

Brožovaná, 288 stran, 349 Kč, ISBN: 78-80-7555-097-2

Zakoupit můžete zde

<https://www.melvil.cz/kniha-atomove-navyky/>

PŘEKVAPIVÝ ÚČINEK ATOMOVÝCH NÁVYKŮ

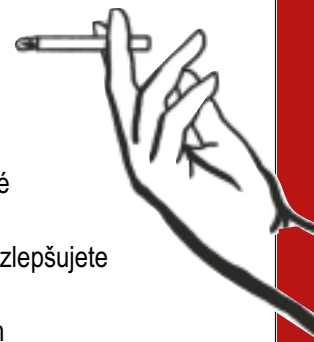
Jistý den roku 2003 se ukázal pro British Cycling jako přelomový. Tento sportovní svaz zastřešující ve Velké Británii profesionální cyklistiku právě zaměstnal Davea Brailsforda jako svého nového sportovního ředitele. Předchozí století se pro britské cyklisty neslo v duchu nevýrazné průměrnosti. Od roku 1908 získali jedinou olympijskou zlatou medaili a v nejvýznamnějším klání své disciplíny, Tour de France, si vedli ještě hůř. Za celou stodesetiletou historii tohoto závodu jej nikdy žádný britský cyklista nevyhrál.

Dlouhodobá výkonnost britského týmu byla natolik nevalná, že ho měl jeden z předních evropských výrobců bicyklů na černé listině – bál se, že kdyby ostatní profesionálové viděli, že na jeho kolech jezdí také Britové, poškodilo by to jeho pověst i prodeje.

Brailsfordovým úkolem bylo vyvést britskou cyklistiku z šedi průměru. Oproti svým předchůdcům měl jednu výhodu – neochvějnou víru ve strategii, již říkal „agregace marginálních přírůstků“, neboli v životní filozofii, podle níž člověk má ve všem, co dělá, usilovat o jakýkoli, byť sebenepatrnější pokrok. Brailsford prohlásil: „Můj přístup staví na předpokladu, že když rozlámete cyklistiku na její základní prvky, každý z nich posunete o jedno procento dál a pak vše zase složíte dohromady, zaznamenáte výrazný celkový pokrok.“ Brailsford a jeho trenéři začali dělat drobné úpravy, které nebyly u profesionálního cyklistického týmu ničím neobvyklým. Sedadlům dali nový, pohodlnější tvar a pneumatiky v zájmu lepší přilnavosti potírali alkoholem. Jezdcům předepsali elektricky vyhřívané vnější šortky, které udržovaly jejich svaly v optimální teplotě, a senzory, které měřily jejich biologické reakce na konkrétní tréninkové metody. V aerodynamickém tunelu testovali dresy z různých materiálů, načež vyřadili venkovní oděv a jezdcům oblékli dresy určené pro halovou cyklistiku, které byly lehčí a aerodynamičtější. Ani s tím se však Brailsford a jeho tým nespokojili a dál hledali jednoprocenní zlepšení v pře-

V knize se mimo jiné dozvíte

- jak se zbavit zlovyků a získat dobré návyky
- jak si vytvořit systém, ve kterém se zlepšujete o 1 % denně
- jak se vyhnout nejčastějším chybám
- jak překonat nedostatek vůle a motivace
- jak si vytvořit silnější identitu a sebevědomí
- jak si udělat na nové návyky čas (i když se zrovna svět zbláznil)
- jak přizpůsobit své okolí pro snazší dosažení cílů
- jak se vrátit zpět na trať, když občas ztratíte směr

hlížených či nečekaných sférách. Vyzkoušeli různé typy masážních gelů a vybrali si ten, který zprostředkoval nejrychlejší svalovou regeneraci. Najali lékaře, který jezdcům vysvětlil, že důkladné mytí rukou snižuje riziko na-chlazení. Každému jezdcovi našli takový polštář a matraci, které mu zaručovaly co nejkvalitnější spánek. Dokonce nabarvili vnitřní stěny nákladního prostoru týmového kamionu na bílo, aby jim neunikla ani ta nejdrobnější smítka prachu, která by mohla znehodnotit výkonnost precizně vyladěných bicyklů.

Když se tato a další podobná vylepšení začala počítat na stovky, výsledky se dostavily rychleji, než kdokoli čekal. Pouhých pět let po nástupu Brailsforda do funkce britský tým zcela ovládl silniční i halovou cyklistiku na Olympijských hrách 2008 v Pekingu, kde získal neuvěřitelných 60 procent všech zlatých medailí. Čtyři roky na to, když se olympiáda konala v Londýně, zvedli Britové vlastní laťku, když pokořili devět olympijských a sedm světových rekordů.

Téhož roku se Bradley Wiggins stal prvním britským vítězem Tour de France a následující ročník vyhrál jeho stájový kolega Chris Froome, který se stal šampionem také v letech 2015, 2016 a 2017. Britský tým tak v Tour de France během šesti let ukořistil pět vítězných trofejí.

Mezi lety 2007 a 2017 získali britští cyklisté 178 zlatých medailí ze světových šampionátů, šedesát šest olympijských či

paralympijských medailí a pět trofejí v Tour de France. Toto období je dnes všeobecně považováno za neúspěšnější týmovou dekádu v dějinách cyklistiky.

Jak k tomu došlo? Jak je možné, že z dosud nevýrazných sportovců se stali světoví šampioni jen díky sérii změn, které se mohou na první pohled zdát přinejlepším marginální? Proč mohou malá zlepšení vést k pozoruhodným výsledkům a jak můžete tento přístup využít i vy ve svém vlastním životě?

PROČ VEDOU MALÉ ZMĚNY K VELKÝM VÝSLEDKŮM

Je velmi snadné přecenit význam jednoho klíčového okamžiku a naopak podcenit význam drobných, každodenních krůčků vpřed. Až příliš často sami sebe přesvědčujeme, že velký úspěch se neobejde bez velkého jednorázového úsilí. Ať už chceme shodit na váze, vybudovat firmu, napsat knihu, vyhrát šampionát nebo dosáhnout nějakého jiného cíle, vždy chceme udělat nějaký mílový skok kupředu, o kterém si pak budou všichni vyprávět.

Zlepšení o jediné procento není, pravda, nikterak nápadné – a někdy není vůbec pozorovatelné – může však být mnohem smysluplnější, zejména v dlouhodobém horizontu. Drobná zlepšení mohou časem vyústit v ohromující změny. Podrobnější výpočet vypadá zhruba následovně: kdybyste se každý den po dobu jednoho roku posunuli o jedno procento, na konci byste na tom byli sedmatřicetkrát lépe než na počátku. A kdybyste se naopak stejným tempem celý rok zhoršovali, klesli byste prakticky na nulu. Každá drobná změna, ať už pozitivní nebo negativní, se časem nahromadí v něco mnohem většího. Návyky jsou jako složený úrok osobního rozvoje. Stejně jako vám složený úrok navyšuje spořenou částku, i důsledky malých, opakovaných návyků se časem násobí. V rozmezí několika dnů je možná ani nezaznamenáte, ovšem v rozmezí měsíců, či dokonce let vás ohromí. Teprve s odstupem dvou, pěti či možná deseti let zjistíte, jak nepřehlédnutelný prospěch máte z dobrých návyků či jak se vám naopak vymstily ty špatné.

V každodenním životě tento efekt mnohdy nedoceníme. Drobné změny často přehlízíme, protože nám v dané chvíli přijdou nepodstatné. Pokud dnes ušetříte pár dolarů, nestanete se rázem milionářem. Když si tři dny za sebou zajdete do posilovny, nebudete na tom s fyzičkou o mnoho lépe. Kdybyste dnes večer věnovali hodinu svého času studiu mandarínštiny, s Číňanem byste se stejně nedomluvíli. Tu a tam nějaké změny ve svém životě sice provedeme, žádných rychlých výsledků se však nedočkáme, a tak se vrátíme do

starých kolejí. Vzhledem k pomalému tempu transformace bohužel mnohdy nebereme vážně ani své zlozvyky.

Pokud si dáte dnes na oběd něco nezdravého, doma to na váze nepoznáte. Pokud dnes zůstanete v práci do večera bez ohledu na partnera a děti, oni vám to odpustí. Pokud podlehnete prokrastinaci a projekt odložíte na zítra, obvykle se nic nestane. Jednotlivá rozhodnutí je snad-

né přehlížet. Když ale takové jednaprocentní chyby opakujeme den za dnem, pokud pod rozličnými drobnými záminkami zas a znovu kopírujeme špatná rozhodnutí a přešlapy, ocitneme se nakonec ve velmi toxické situaci. Právě nahromadění mnoha malých omylů – série opakovaných jednaprocentních škobrtnutí – nakonec vede k velkému problému.

Výsledek malých změn osobních návyků je podobný, jako když pilot letadla upraví letovou trasu jen o pár stupňů. Představte si, že letíte z Los Angeles do New Yorku. Pokud pilot posune trasu o pouhých 3,5 stupně na jih, přistanete ve Washingtonu D.C. Na odletu je taková změna sotva rozeznatelná – nos letounu se pohne sotva o metr – ale jakmile ji znásobí celá šíře severoamerického kontinentu, ocitnete se stovky kilometrů od původního cíle.

A podobně může i vás drobná změna v osobních návycích dovést do zcela odlišných životních destinací. V dané chvíli se může rozhodnutí, které je o jedno procento lepší nebo horší, zdát triviální, ale přepočteno na celý lidský život může položit základy rozdílu mezi tím, kým jste, a tím, kým jste mohli být.

Úspěch je výsledkem každodenních návyků, nikoli dramatických proměn, které se vám přihodí jednou za život. Proto není podstatné, jak úspěšní či neúspěšní jste právě v této chvíli. Důležité je pouze to, zda vás drobné, všední návyky vedou správným směrem. Svě současné trajektorii byste měli věnovat mnohem více pozornosti než svým současným výsledkům. Pokud například nepřestanete utrácet nad své poměry, nedopadnete dobře. A pokud jste naopak téměř na mizině, ale každý měsíc si něco ušetříte, pak kráčíte po cestě vedoucí k finanční svobodě, i když třeba pomaleji, než by se vám líbilo. Osvojíte-li si dobré návyky, výsledků se dočkáte až s odstupem. Skutečná výše vašeho jmění se zpožďuje za kvalitou vašeho hospodaření. Vaše skutečná váha se zpožďuje za vašimi stravovacími návyky. Vaše vzdělání jde v závěsu za vaší studijní pílí. A to, jak máte doma opravdu uklizeno, zaostává za vaší pořádkumilovností. Člověk na podzim sklízí, co na jaře zasel. Pokud vás zajímá, kde se asi v životě ocitnete, stačí jen, prodloužíte-li si křivku svých drobných zisků či ztrát do budoucna, a hned uvidíte, kam vás každodenní rozhodnutí dovedou za deset, dvacet let. Utrácíte každý měsíc víc, než vyděláváte? Přečtete si každý den něco nového a zajímavého? Z podobných všedních snah se nakonec zrodí vaše budoucí já. Čas výrazně rozevívá nůžky mezi úspěchem a nezdarem. Čas znásobí vše, čím jej nakrmíte. Pěstujte-li si dobré návyky, pak je čas vašim spojencem. V opačném případě je vašim nepřítelem. Návyky jsou dvojsečnou zbraní. Ty špatné vás stáhnou na dno stejně snadno, jako vás ty dobré vynesou na vrchol...

James Clear je autorem legendárního blogu a newsletteru, světového bestselleru *Atomové návyky*, bývalým vzpěračem a atletem a speakerem vyhledávaným společnostmi jako jsou Cisco, General Electric, Honda, Intel, LinkedIn, Lululemon, McKinsey & Company, Merrill Lynch a další. O návycích, rozhodování a životních změnách píše do renomovaných médií a pravidelně přednáší pro firmy z Fortune 500. Jeho práci využívají i trenéři z NFL, NBA a MLB. Žije v Ohio.

Vaší knihy se prodalo už více než dva miliony výtisků. Jaké návyky jste si musel vytvořit, aby byla úspěšná a vzbudila takový zájem?

Kniha se v jistém smyslu napsala sama. Ale musel jsem si sestavit princip psaní, a držet se ho. Rád píšu o tématech, jimiž žiji, protože se obávám, abych nezůstal opuštěný bez kontaktu s okolím, bez zpětné vazby na mé myšlenky. Myslím, že existuje mezera mezi teorií a praxí, a proto se snažím věci, o nichž píšu i praktikovat. V tomto smyslu vnímám sebe i své čtenáře jako vrstevníky a počítám s tím, že budeme spolupracovat na svém zdokonalení.

Musím upravit své tvrzení z úvodu, že se kniha napsala sama. Samozřejmě jsem na ní pracoval několik let a věnoval jsem jí v podstatě veškeré své úsilí. Pokud jste ochotni strávit pár let čtením, zkoumáním, zdokonalováním a zapisováním nápadů, poté předložením rukopisu, vypracováním marketingového plánu a poskytnout bezpočet rozhovorů a až poté prodat první výtisky, pak výsledek může být opravdu skvělý.

Cíle versus systémy... Můžete si stanovit cíl prodat milion výtisků, ale předtím musíte nastavit systém, pomocí něhož knihu vůbec napíšete...

Ano. Vaším cílem je požadovaný výsledek a váš systém tvoří soubor denních návyků, kterých se držíte. Takže v průběhu celého tohoto procesu jsem se musel hodně věnovat tomu, abych se dokázal vracet ke svým každodenním zvyklostem.

Nemyslím si, že by kterýkoli autor mohl rozumně očekávat, že kniha – bez ohledu na množství práce, kterou ho to stálo – najednou takhle vzlétne a prodá se jí milion výtisků. Závisí to také na čase, mluvíme o milionu kopií za rok nebo za dvacet let?

Řekl bych, že kniha překonala moje očekávání. Ale během celého

procesu jejího vzniku jsem se snažil držet svých systémů a každodenních návyků. A to je hlavní část mé filozofie – nejen pro psaní, ale také pro to, jak řídím své podnikání.

Jedna z dalších věcí, které zmiňujete: když máte cíl a dosáhnete ho, najednou jste hotovi. A pokud máte systém, pokračujete. Můžete to rozvést?

Cíle nejsou zcela zbytečné. Pro určité věci jsou dokonce užitečné. Jsou dobré pro určení směru, stanoví, jak budete pokračovat. Jsou také dobré jako filtrační mechanismus. Pokud víte, jaký je váš cíl, pak k vám někdo může přijít a říct: „Hele, mám tuto novou příležitost.“ Nebo: „Chtěli byste se ke mně připojit pro tento projekt?“ Když to uslyšíte, můžete projít tímto filtrem a položit si otázku: Pomůže mi to dosáhnout cíle? Pokud tomu tak není, nemusíte si s tím dělat starosti. Můžete to odfiltrout.

V tomto smyslu mohou být cíle užitečné. Ale cíle mohou vést i k podivným následkům, nebo, jak já to někdy mívám, k yo-yo efektu. Stanovili jste si cíl uběhnout půlmaraton, trénovali šest měsíců a závodili. Řekli si: „Skvělé! Splnil jsem svůj cíl!“ Pak si vezmete týden volna. Týden se prodlouží na měsíc a měsíc na dva. A vy si uvědomíte: „Člověče, neběhal jsi deset týdnů!“ Musím si tedy stanovit další cíl nebo se přihlásit na nový závod nebo tak něco. Kyvadlo se pohybuje sem a tam.

Zatímco místo toho, abyste se zaměřovali na cíl, soustředíte se na systém – nebo na to, o čem mluvím v knize na „zvyky založené na identitě“, tj. cílem není zaběhnout půlmaratón, ale stát se běžcem. Poté, když závod dokončíte, budete chtít za týden stát opět na startu. Stal jste se totiž běžcem, a nebylo to, proto že jste trénoval na půlmaraton. Cíle tedy z větší části změni váš život, zatímco systémy vytvářejí životní styl.

(Ze zahraničních pramenů)

JDU S HLAVOU VZTYČENOU

DANIEL ANÝŽ

Daniel Anýž JDU S HLAVOU VZTYČENOU

Slavná slova Milady Horákové, napsaná v posledním dopisu adresovaném svým nejbližším, jsou titulem knihy publicisty Daniela Anýže věnované neobyčejnému životu rodiny české právničky a političky zavražděné komunistickým režimem v roce 1950. Čtivá a napínavá kniha vychází k 70. výročí komunistické vraždy Milady Horákové.

Co formovalo Miladu Horákovou? A kde brala tolik síly, odvahy a energie, aby dokázala přežít nacistické věznění a nepodala se ani svým komunistickým vrahům?

Čtenářům se poprvé předkládá ucelený příběh celé její rodiny – statečných lidí, kteří krutě zaplatili za to, že se odmítali smířit se zlem a nesvobodou. To platí o Miladě Horákové, jejím manželovi Bohuslavu Horákovi i jejich dceři Janě Kánské, která se kvůli dvěma totalitním režimům musela obejít bez rodičů. Skutečný domov našla až jako dospělá žena v USA.

V mimořádně otevřených osobních rozhovorech se Jana Kánská svěřila autorovi s pozoruhodnými detaily, které má více než 70 let stále před očima. Třeba když vzpomíná na poslední setkání s maminkou pár hodin před popravou, které ona i teta se strýcem proplakali, zatímco odsouzená Milada jim dodávala odvalu. Nebo když rekapituluje osudy své rodiny, jejíž členové byli komunistickým režimem systematicky pronásledováni a trestáni.

Čtenáře v knize čekají i doposud nezveřejněné vzpomínky Bohuslava Horáka, jemuž se podařilo před zatčením dramaticky utéct. Za první republiky byl známým novinářem s vlastním, velmi populárním rozhlasovým pořadem. Po emigraci do Německa a poté do USA pracoval pro Moravcovu skupinu bývalých československých agentů. Opakovaně kontaktoval rodinu v Praze, několik agentů chodců mělo dokonce hned několikrát za úkol převést Janu přes hranici. Proč se tak ale nestalo? Jak žila dcera popravené političky v komunistickém Československu? Jak vypadalo shledání otce a dcery po osmnácti letech odloučení? A jak v osmasedmdesáti letech stále vitální Jana Kánská vzpomíná na svou maminku, tatínka a na pár let, které prožili svobodně a dohromady jako rodina? I na tyto otázky kniha Daniela Anýže Jdu s hlavou vztyčenou odpovídá a je tak zároveň silným svědectvím o 20. století s apelem k současnosti. Kniha české veřejnosti připomene, že zlo nelze přehlížet, že je potřeba na zlo ukázat. Bránit to, za co proti dvěma totalitám bojovali manželé Milada a Bohuslav Horákové. Demokracii a svobodu.

Vázaná, 300 stran, 398 Kč, ISBN 978-80-907674-7-8

Vychází 30. 6. 2020

Zakoupit můžete zde

<https://www.knihyzed.cz/jdu-s-hlavou-vztycenou/>

Ukázka z knihy na další straně

zachránil, a Jana se prořekne, že teta „Věra bude mít miminko“. Pro Miladu je to úžasná zpráva. Krátce před tím, než se narodila Jana, umřela její maminka. Teď odchází ona, ale na cestě je už další život.

„Byla úplně klidná a vyrovnaná, zatímco my a strýc jsme jen brečeli.“ Po vyměřené půlhodině vyšetřovatel návštěvu ukončil, nesměli se políbit ani letmo dotknout na

Bohuslav Horák

rozloučenou. „Zbylo jen zamávat, poslat vzdušný polibek a odejít. Strašné.“ Ráno se Jana probudí se zvláštním pocitem. Je čas poprav, ale „den byl krásný a slunný“.

Manžel Milady a tatínek Jany Bohuslav Horák byl v té době již za hranicemi v německém utečeneckém táboře. V táboře Valka neměl žádné věrohodné zprávy o Miladě ani o dalších členech rodiny. „Na ubikaci, kde v táboře bydlel, nebylo rádio. Pro Horáka přišli z nedalekého baráku, kde přijímač měli. „Hlásili mi, že se právě začíná vysílat proces s Miladou Horákovou a jejími společníky. Pro mne to byl blesk z otevřeného nebe. Od té chvíle jsem seděl takřka trvale u tohoto radioaparátu.“

Bohuslav sleduje rozhlasové zpravodajství z procesu, je zděšen, uráží ho „výsměch lidu“. „Jakou to hnusnou pakáž soud k tomuto přelíčení sehnal. Či skutečně ten lid takový byl?“

Samotné vynesení verdiktu nad obviněnými Bohuslav nezachytil. Nebo možná už nebyl schopen, nechtěl vnímat. „Byl velmi špatný

poslech. Rozsudek smrti však nad Miladou vysloven byl. Tak to aspoň slyšeli někteří kamarádi.“

Napsal několik desítek dopisů, na všech stranách prosil o pomoc. Když už nemohl, unikal do lesů okolo tábora. „Čekal jsem na zázrak a byl zcela zmatený a lidem asi také nerosrozumitelný.“

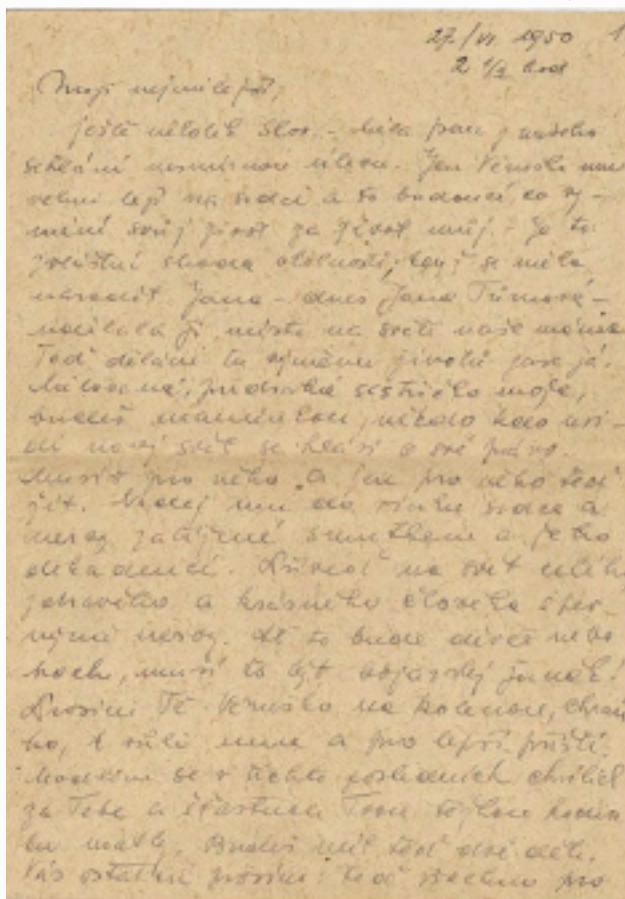
Z Horákových posledních zápisů v kronice tábora Valka je zřejmé, že on do poslední chvíle patrně doufal, že rozsudek smrti může být revidován. Ale i poslední zbytky naděje, které jsou snad v jeho slovech ještě patrné, umřely o čtyři dny později, 27. září 1950, okolo páté hodiny ráno. Zázrak se nekonal, na ty si bezbožní komunisté nikdy nepotrpěli. „Rádio oznámilo krátce, že Dr. Milada Horáková byla dnes ráno popravena.“ Vyběhl ven, utíkal do „pusté prázdnoty okolí tábora“.

....

Vražda

„Pak přišel telefon od StB, že můžeme v předvečer popravu matku navštívit. Byla to první a poslední návštěva od jejího zatčení. Povolení dostala teta, strýc a já,“ vzpomíná ve washingtonském bytě Jana Kánská na poslední dny života své maminky Milady Horákové.

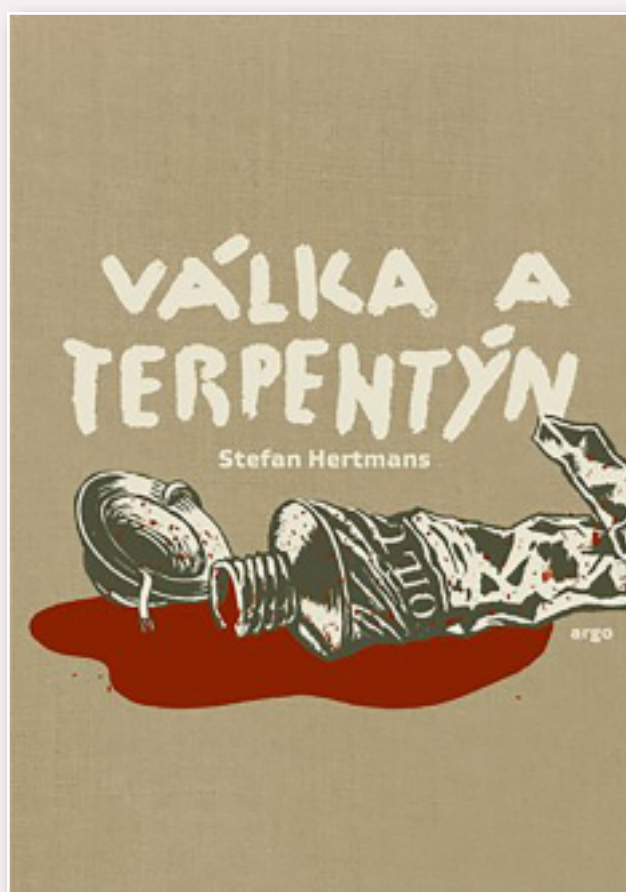
Za Miladou je pustili pozdě večer, okolo desáté. Na konci dlouhé sklepní chodby stál stůl, po jehož obou koncích byla ozbrojená hlídka. „Po levé straně byl vchod do cely, z které máma vyšla.“ Vyšetřovatel je upozornil, že mají 30 minut, nesměli si vyměňovat posunky ani se políbit. „Tak my tři, zcela uplakaní a zničení, jsme stáli na jedné straně stolu, a ona sama na straně druhé.“ Milada, která má před sebou posledních pár hodin života, je ta, kdo jim dodává sílu do budoucnosti. Oni se jí zase snaží naznačit, že Bohuslav se

Stefan Hertmans **VÁLKA A TERPENTÝN**

Krátce před smrtí v osmdesátých letech minulého století předal Hertmansův dědeček svému vnukovi několik hustě popsaných starých sešitů. Celá léta se autor neodvážil sešity otevřít, až to jednoho dne přece jen udělal a našel v nich netušená tajemství. Dědečkův život byl poznamenán dětstvím prožitým v bídě na přelomu 19. a 20. století, strašlivými zážitky vojáka na frontách první světové války a předčasnou smrtí životní lásky. Po zbytek života ukryval dědeček svůj smutek v tichých krajinomalbách a kopírování uctívaných malířských velikánů. Hertmans přepracoval dědečkův fascinující životní příběh do jímavého románového děje opřeného o autentické deníkové záznamy frontového vojáka.

Přeložila Veronika Havlíková ter Harmsel

Vázaná, 344 stran, 398 Kč, ISBN 978-80-257-3091-1, EAN 9788025730911

Zakoupit můžete zde <https://www.kosmas.cz/knihy/250121/valka-a-terpentyn/>

Ukázka z knihy a rozhovor s autorem na následujících stranách

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

VÁLKA A TERPENTÝN

Stefan Hertmans

Nejranější vzpomínka, kterou mám na svého dědečka, je z pláže v Ostende – šestašedesátiletý pán, pečlivě upnutý v temném modrém obleku, vyhloubil vnukovou modrou lopatkou dílek, jehož naházené okraje dohladka uplácal, aby se v něm se svou ženou mohl alespoň trochu pohodlně usadit. Násep za sebou maličko navýšil, aby je chránil před srpnovým větrem, vanoucím z vnitrozemí pod mlžným oparem vysoko na obloze k ustupujícímu okraji mořských vln. Zuli si boty a ponožky, a s prsty u nohou zabořenými do odhrabaného vlhkého písku si vychutnávají jeho chlad – což se mi jako šestiletému chlapci zdál čin neobyčejně frivolní na tyto dva lidi věčně oblečené v černé, šedé či tmavomodré. Dědeček si navzdory horku a pláži na téměř lysé hlavě nechává černou fedoru, má na sobě běloskvoucí košili a jako vždy černého motýlka, velkého, většího než motýlky normálně bývají, z něhož navíc ještě visí dva cípy dolů, takže z dálky to vypadá, jako by si kolem krku uvázal siluetu černého anděla s roztaženými křídly.

Moje maminka mu tyhle mašle šila podle jeho instrukcí, celý jeho dlouhý život jsem ho neviděl jinak oblečeného než s černým motýlkem s cípy jako šosy u fraku; musely jich být desítky, jeden mám někde mezi knihami jako relikvii z dávných, ztracených časů.

Sako si po půl hodině přece jen svlékl, z manžet si vyndal zlaté knoflíky a strčil si je do levé kapsy, potom si dokonce vyhrnul rukávy košile, lépe řečeno, dvakrát si je pečlivě založil těsně pod loket, každý záhyb stejně široký jako škrobená manžeta, a teď sedí, sako, jehož hedvábná podšívka se leskne v poledním světle, má pečlivě složené přes ruku, jako by pózoval pro nějaký impresionistický portrét. Jeho pohled se ztrácí ve vzdáleném lidském mumraji, ječících dětech, které na sebe cákají vodu, pokřikujících a rozesmátých výletníků, kteří se po pláži honí jako malí.

Vidí cosi jako pohyblivý obraz od Jamese Ensora, ačkoli dílo tohoto rouhačského Ostendána s anglickým jménem nesnáší. Ensor je „mazal“, a mazal je kromě hejhuly a sebranky asi ta největší výhrada, jakou vůči někomu může mít. Ti dnešní malíři

jsou sami mazalové; nemají ani ponětí o malířském jemnocitu, o všech subtilních aspektech starého a vznešeného malířství. Patlají jedno přes druhé, nerespektují zákony anatomie, dokonce ani nevědí, jak nanést lazuru, už si nemíchají vlastní barvy, terpentýn používají jako vodu, neznají tajemství vlastnoručně utřeného pigmentu, jemného lněného oleje nebo foukání sikativu – není divu, že žádní velcí malíři už neexistují.

Vítr se ochladí, dědeček si vyndá manžetové knoflíky z kapsy, shrne si rukávy, pečlivě si dopne košili, oblékne si sako a pomůže své ženě důkladně našasit černou krajkovou mantilu přes ramena a přes lesklý drdol tmavě šedých vlasů. Pojd', Gabrielle, řekne jí, vstanou, vezmou si boty do ruky, a trochu neohrabaně se vydají k promenádě, on s nohavicemi ještě o patnáct centimetrů poohrnutými, ona s černými punčochami nacpanými do bot, takže pod tmavými torzy vidím čtyři bílé kotníky, jak se pomalu a souběžně pohybují nad pískem. Jdou směrem ke kamennému schodišti, po němž mohou vyjít na hráze. Tam se posadí na nejbližší lavičku, dlouze si budou oprašovat očisťovat nohy od písku, pak si na alabastrová chodidla natáhnou černé ponožky a zaváží si boty něčím, čemu se v té době říkalo „šněrovadlo“ místo tkanička.

Já sám, když se mi zhroutil spletenec chodeb s velkými hliněnkami – mými milovanými kuličkami, jsem se celý roztfesený rozběhl k mamince. Už je zase příliv, řekne, když mě tře, aby mě zahřála, a nad dunami za námi se objeví první bouřková mračna.

Vítr kartáčuje ču-přiny dun; jako by jim cuchal chlupy a velká pískově žlutá zvířata se chystala na blížící se večer. Dědeček už má v ruce lesklou vycházkovou hůl z lakovaného jilmového dřeva, trochu netrpělivě čeká, až všichni zase vyjeme na promenádu. Pak kráčí v čele; není velký, metr šedesát osm, slý-

chávám ho často říkat, ale kam přijde, tam lidé ustupují stranou. Hlavu vztyčenou, černé naleštěné kotníkové boty bez jediného smítka, ostré puky na kalhotách, na jedné paži je do něj zavěšená jeho mlčenlivá žena, v druhé ruce má hůl – tak si vykračuje poněkud netrpělivě před námi, sem tam se ohlédne a zavolá na nás, že nám ještě ujede vlak, když se budeme takhle loudat. Kráčí jako voják ve výslužbě, to znamená, že neklape tupě podpatky, nýbrž, jak se sluší a patří, nejprve našlapuje na bříška chodidel, a to už víc než půl století.

Pak tak či onak zmizí z dohledu mých vzpomínek, a já se, obklopen náhlým jasem tohoto dávného výjevu, cítím tak unavený, že bych na místě usnul.

+++

Bez jakéhokoli přechodu je tu další jeho obrázek, který v sobě nosím, obrázek tiše plačícího muže – sedí u stolečku, na kterém maloval a psal, oblečený v šedé haleně, s černým kloboukem na hlavě. Okénkem obrostlým psím vínem dovnitř padá žluté ranní světlo; v ruce drží jednu z mnoha reprodukcí, jež si často vytrhával z knih o umění a používal je na vytváření kopií (reprodukcí připíchl na prkénko, které dvěma dřevěnými kolíky připevnil k malířské paletě); obrázek drží v ruce, ne-

vidím, co na něm je, ale vidím, že mu po tvářích stékají slzy a že si potichu něco mumlá. Vyběhl jsem po třech schodech do jeho kamrlíku, abych mu pověděl, že jsem vyhrabal kostřičku krysy; teď rychle a tiše ustupuji, koberec na schodech tlumí mé kroky, zavřu za sebou dveře, ale později, když dole pije kávu, se vplížím nahoru a na stole najdu obrázek ženy obrácené zády k divákovi, štíhlé ženy s tmavými vlasy, leží na jakési pohovce či posteli před červenou oponou, její pokojně zamyšlený obličej je vidět v zrcadle, které před ní drží amorek s modrou pentlí přes rameno; do popředí vystupují její štíhlá obnažená záda a oblé hýždě. Na chvíli se můj pohled přesune na úzká ramena, jemně zkroucené vlásky na krku, potom zase sklouzne na její pozadí, téměř obscénně obrácené k divákovi; vyděšeně obrázek položím, seběhnu dolů, dědeček je v kuchyni. Stojí u maminky a francouzsky jí zpívá písničku, kterou si pamatuje z války.

+++

Mé dětství bylo zaplavené příběhy o první světové válce, pořád dokola jen ta válka: vágní hrdinské činy v bažinách pod sprškou bomb, rachotící palba, křik stínů ve tmě, francouzsky řvané povely, to vše líčené z houpacího křesla s velkým citem pro okázalost – dále všude kolem byl neustále ostnatý drát, kolem uší nám létaly šrapnely, rachotily samopaly, světlice opisovaly veliké oblouky po temné obloze, pálily hmoždíře a houfnice, vybuchovaly tisíce bomb a granátů, zatímco tetičky upíjející čaj pobaveně přikyvovaly a já si nepamatoval téměř nic kromě toho, že dědeček musel být hrdina v těch časech ode mě stejně vzdálených jako středověk, o němž jsem slyšel vyprávět ve škole. Tedy, hrdinou už stejně byl, vždyť mi dával hodiny šermu, brousil mi kapesní nožík, učil mě, jak kreslit mraky jemným rozmazáváním tvaru nejprve naneseného kouskem ohořelého

dřeva z krbu, nebo jak zobrazit nespočet lístečků na stromě, aniž by je člověk všechny doopravdy nakreslil – to právě tajemství umění, jak říkával. Z jeho vyprávění si člověk nemusel nic pamatovat, ty příběhy se stejně pokaždé vracely, a to i ty nejpodivnější o umění a umělcích. Že starý Beethoven pracoval na své deváté symfonii jako posedlý, protože byl hluchý, to už jsem věděl, ale k tomu jednoho dne přibyla šokující informace, že když pracoval, dokonce se ani nenamáhal dojit si pořádně na záchod, prostě si „chodil ulevovat za piáno“, takže – cituji – „tu krásnou píseň o tom, jak zástup lidstva sbratřen blíže, skládal vedle hromady lejn“. Představoval jsem si tedy toho velkého skladatele hluchého jako poleno, jak sedí ve vídeňském interiéru se zlacenými hlaviciemi sloupů, s honosnou parukou, v kamaších a přezůvkách vedle několikametrové pyramidy výkalů, a pokaždé, když o některém z těch nudných dlouhých nedělních odpolední zaznělo divukrásné adagio z Pastorální a mí rodiče i prarodiče podřimovali na hnědé květované pohovce za rádiem, viděl jsem vedle leskle lakovaného spinetu horu hoven, zatímco do zvuku dřevěných dechových nástrojů a houslí kukala kukačka z Vídeňského lesa a dědeček měl oči pevně zavřené: jeho úcta k romantickému géniovi, v něj svatosvatě věřil, mu v takových chvílích nedovolovala mít na očích všednost ostatních obyvatel domu. Teprve o mnoho let později jsem si uvědomil, že on sám žil zhruba půl druhého roku doopravdy vedle hromady lejn – těch příšerných zákopech, kde byl člověk vytrestán kulkou do hlavy, jakmile ji vystrčil nad okraj, aby si ulevil jinde. To, nač chtěl zapomenout, se tedy vracelo v útržcích příběhů, v absurdních detailech, ať už vyprávěly o pekle či nebi, právě z těchto útržků a detailů jsem musel skládat mozaiku, abych pochopil něco z toho, co se v něm celý život odehrávalo: boj mezi vznešeností, po níž toužil, a vzpomínkami na smrt a rozklad, které ho držely v zajetí.

Stefan Hertmans (*1951) je vlámský prozaik, esejista a především básník. Jeho dílo je ověřeno mnoha literárními cenami a hojně překládáno. Vedle aktivní literární tvorby přednáší na domácích i zahraničních univerzitách v Paříži, Vídni, Berlíně a Londýně a reprezentuje vlámskou literaturu na mezinárodních knižních veletrzích a symposiích. K jeho nejúspěšnějším prozaickým dílům patří román *Do Merelbeke* (*Naar Merelbeke*, 1994) a cestopis *Města* (*Steden*, 1998). Dosavadní vrchol Hertmansovy tvorby však tvoří román *Válka a terpentýn* (*Ooorlog en Terpentijn*) z roku 2013, jenž byl přeložen do čtyřadvaceti světových jazyků a oceněn hned čtyřmi významnými literárními cenami. V roce 2018 německý spolkový prezident Frank-Walter Steinmeier požádal Hertmanse, aby s ním slavnostně otevřel nový pavilon Frankfurtského knižního veletrhu.

Váš román *Válka a terpentýn* líčí zvláštní příběh, ve kterém se prolínají zážitky vašeho dědečka s důležitými událostmi světové historie. Jak jste našel rovnováhu mezi makroúrovň příběhu – první světovou válkou – a osudem jednotlivce. Jak vás napadlo tyto dvě úrovně propojit?

Šlo o velmi obtížný problém. Nejprve jsem si četl dědečkovy poznámky. Poté jsem celé měsíce procházel historickými pracemi,

Příběh skromného člověka, jenž stále prochází velkými tragédiemi života

abych důkladně porozuměl době. Teprve potom jsem začal psát první, chronologickou verzi. Až po několika pokusech a nových začátcích jsem našel podobu, v níž se prolíná minulost a současnost – a tedy i soukromý a obecný příběh.

Jaké byly vaše literární začátky a čím si vysvětlujete úspěch románu *Válka a terpentýn*?

První báseň mi otiskly místní noviny, když mi bylo sedmnáct. Na vydání prvního románu (*Space*, 1981) jsem čekal do třiceti.

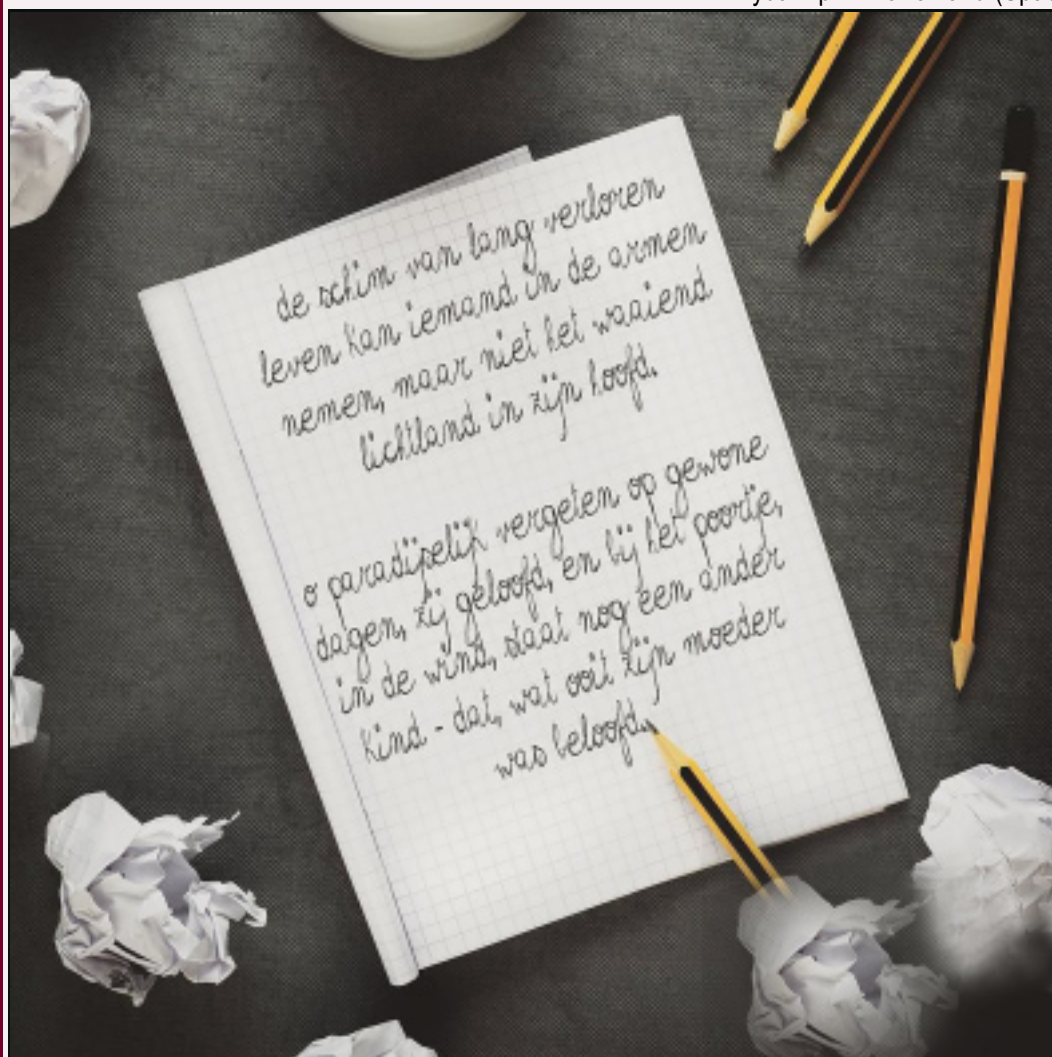
Válka a terpentýn se příliš neliší od předchozích románů, ale téma je univerzální: příběh malého, odvážného muže, který podrobuje všechny velké zkoušky své doby skromným, ale neměnným cílům...

Ve Flandrech se také zdálo, že kniha obohatila trochu kolektivní paměť: téměř každá rodina měla takového dědečka, kterého pohltila první světová válka. Ale dosud bezejmenný voják neměl žádný hlas ani obličej. Teď je získává.

V Nizozemsku jsou čtenáři často překvapeni, jak málo ví o utrpení svých jižních sousedů... Myslím, že tyto dvě reakce – uznání ve Flandrech a objev v Nizozemsku – vysvětlují úspěch.

Ale vy jste se vrátil i z triumfální cesty po Spojených státech...

Ano, bylo velmi příjemné získat tam tolik uznání. Redaktoři NYT Book Review se mnou udělali rozhovor, živě jsem vystoupil ve

slavné show Leonard Lopate. Měl jsem autogramiádu v Barnes & Noble a zúčastnil jsem se festivalu New Literature from Europe Festival. Ve vydavatelství jsem potkal skvělé redaktory a publicisty a hlavně legendárního Sonny Mehtu, který už třicet let vede nakladatelství Knopf. Kniha se během krátké doby dočkala čtyř vydání a čtenáři, s nimiž jsem se potkal, z ní byli velmi nadšeni. Knopf také okamžitě koupil práva na můj nový román (Devert).

Co hlavně na knize zaujalo?

Z četných diskusí o ní jsem pochopil, že do popředí zájmu se dostala hlavně díky literárním kvalitám. Samotné válečné téma bylo až na druhém místě. Mám podezření, že existuje jakýsi „Stonerův“ efekt, který charakterizuje příběh života skromného člověka, jenž stále prochází velkými tragédiemi života.

Napadlo vás při psaní románu *Válka a terpentýn*, že se kniha dočká ocenění i mimo svou jazykovou oblast?

Ne, to rozhodně ne. Na takové úvahy jsem neměl ani pomyslení. Šlo mi hlavně o to napsat tuto knihu pravdivě. Až později jsem si všiml, že v příběhu je něco zjevně univerzálního, což přesahuje hranice kultury nebo země. Proč by ji kupovali Číňané nebo Japonci? Gabriel Garcia Marquez jednou poznamenal, že jeho román *Sto let samoty* je univerzální přesto, že se děj odehrává v jihoamerické vesničce Macondo...

Kniha je přeložena zatím do 14 jazyků, a to velice různorodých – od afrických, přes angličtinu až po švédštinu... Jak na ni reagují lidé z různých sociálních a kulturních prostředí?

Každá jazyková oblast přináší své osobité zbarvení: Slovinci a Italové přemýšlejí o svých vlastních válečných zkušenostech,

Skandinávci se na to dívají jiným způsobem a německé vydání bylo velmi důležité. Umožnilo mi sledovat, jak se tamější čtenáři vypořádávají s tím, že vlámský autor podává svědectví o válečných zločinech z první světové války. Francouzské vydání v nakladatelství Gallimard bylo pro mě velmi zvláštní, a to proto, že moji francouzsky mluvící krajané se díky tomu dostali ke knize, ale také proto, že samotní Francouzi se stále velmi zajímají o literaturu o první světové válce. Krásné anglické vydání z nakladatelství Harvill Secker otevřelo obrovský potenciál pro čtenáře po celém světě. A skutečnost, že se Alfred Knopf stal mým vydavatelem v New Yorku, se ukázala jako třešnička na dortu. Pro nizozemské čtenáře byla kniha překvapením hlavně proto, že lidé v Nizozemsku si nejsou vědomi toho, co se jejich sousedům stalo během první světové války. Existuje také něco jako řetězová reakce, vydavatelé nakupují práva na knihy, které byly v jiných zemích úspěšné. A tak se dočkala vydání i ve španělštině a hebrejštině, což považuji za velmi důležité. Nyní nakladatelství Argo vydává český překlad, čehož si také velice cením.

Ale to jsme se zatím nedostali k případnému rozdílnému chápání knihy, kde byla *Válka a terpentýn* dosud vydána...

Byl jsem v téměř každé zemi, kde kniha vyšla. Existují skutečně velké rozdíly jak v prezentaci, tak i přijetí knih. Některé země novinky okamžitě propagují v médiích, jiné dodají na trh nejprve drahé krásné vydání v omezeném počtu výtisků a poté přecházejí do brožovaného vydání, což ale může trvat dlouho (například Francie a Anglie). Jiní vydavatelé zvou autora na uvedení knihy okamžitě, další, až když se titul na trhu usadí. Ale téměř ve všech případech jsem se setkal s velmi příjemným přijetím a skvělou spoluprací s překladatelem i redaktorem.

(Ze zahraničních pramenů)

Distribuuje: Kosmas, Za Halami 877, 252 62 Horoměřice, tel.: 226 519 383,
e-mail: odbyt@kosmas.cz, internet. knihkupectví: www.kosmas.cz

ANI VÁLKA NEDOKÁŽE VZÍT LÁSKU A NADĚJI

Jillian Cantorová
V JINÉ DOBĚ

Jillian Cantorová **V JINÉ DOBĚ**

O tom, že ani válka nedokáže vzít lásku a naději, vypráví příběh Maxe a Hanny. Osudová láska mezi majitelem knihkupectví a talentovanou houslistkou se rozhoří v roce 1931 v Německu. Doba jim nepřeje, protože Hanna je židovka... Hlavní hrdinka se v roce 1946 probere z bezvědomí na louce nedaleko Berlína. Posledních deset let života zmizelo kdesi v mlze. Netuší, co se stalo s Maxem. Léta plynou, Hanna spolu s hudbou putuje Evropou a nakonec odchází do Ameriky. Stále ji pronásleduje zapomenutá minulost a osud její životní lásky...

Přeložila Kateřina Sigmundová

**Vázaná, 304 stran, 349 Kč,
ISBN 978-80-7546-268-8, EAN 9788075462688**

Zakoupit můžete zde

<https://www.fortunalibri.cz/kniha/v-jine-dobe/>

[Rozhovor s autorkou na dalších stránkách](#)

Jillian Cantorová získala tituly BA po studiu angličtiny na Penn State University a MFA na University of Arizona. Je autorkou best-selleru USA Today, deseti románů pro dospívající i dospělé, včetně *The Hours Count*, *Margot*, *The LOST Letter* (česky *Ztracený dopis*, Fortuna Libri, 2017) a naposledy *In Another Time – V jiné době*. Její romány byly vybrány pro LibraryReads, Indie Next, Amazon Best of the Month a byly přeloženy do 13 jazyků. Jillianova příští kniha YA, *The Code for Love and Heartbreak*, bude vydána 6. října 2020 a nový historický román pro dospělé *Half Life* v březnu 2021. Cantorová se narodila a vyrůstala na předměstí Filadelfie, nyní žije v Arizoně s manželem a dvěma syny.

Kdy vás napadlo, že se stanete spisovatelkou a co jste pro to udělala?

Píšu proto, že se mi to líbí. Kdyby bylo něco jiného, v čem bych byla opravdu dobrá a úspěšná, pravděpodobně bych to dělala, protože život autorky není vždy snadný a je často nejistý. Ale měla jsem současně i jiné úkoly – přednášela jsem na vysoké škole a učila, ale vždy jsem myslela na to, že dělám vše pro to, abych se stala spisovatelkou. Teď konečně píšu na plný úvazek.

Co stálo za nápadem napsat knihu *V jiné době*?

Kreativní lidé v sobě mají vášně

Setkala jsem se s lidmi, kteří přežili holocaust. Bavili jsme se o mých knihách, ale mě především zajímaly jejich osudy. Jedna žena mi vyprávěla, jak žila jako mladá židovská dívka v Německu během vzestupu Hitlera. Její rodiče odmítli opustit Německo a řekli: „Jsme také Němci. Toto je naše země. Proč bychom se měli vzdávat tomuto šílenci?“ Pak jsem hodně myslela na to, jakými myšlenkovými pochody se řídili lidé, kterým rozum velel odejít, a cit i přes zjevné nebezpečí, zůstat. Jaký byl jejich každodenní život, když se Hitler chopil moci? Byl to pomalý příchod špatných časů... Všechno to zlé se nestalo přes noc.

Z jakých pramenů jste čerpala historická fakta?

Americké muzeum památníku holocaustu má úžasnou webovou stránku, kterou jsem hodně využila, zejména ke sledování událostí a časové osy Hitlerova vzestupu k moci v Německu. Také jsem četla V zahradě bestii (česky: Ikar, 2012) od Erika Larsona, který podává ohromující obraz Berlína v době, ve které se odehrává i můj román.

Co chcete, aby čtenářům vaše kniha dala?

Především doufám, že čtení jim přinese příjemný zážitek. Já také jako čtenář vždy hledám takovou knihu, kterou prostě nemůžu odložit, dokud nepřečtu poslední stránku. Byla bych ráda, kdyby čtenáři zažívali něco podobného i nad mou Jinou dobou.

Jakou roli hraje v příběhu hudba?

Doufám, že si čtenáři všimnou, že kniha je také o tom, jak hudba pomáhá zvládat životní zkoušky. Že se bez ní neobejdou. Mezi Hannou a jejími houslemi musel vzniknout doslova milostný vztah. Jen tak ji hudba mohla zachránit v nejtěžších dobách. Líčím hrdinčino trauma a spolu se čtenáři si kladu otázku, zda se jí podaří dosáhnout svého snu.

Její přítel Max řekl, že když hrála na housle, bylo to jakoby se obklopila ohněm a světlem. Jak jste to myslela?

Měla jsem na mysli, že Hanna potřebuje hudbu stejně jako je pro život nezbytný oheň, který člověku dává světlo a teplo. Bez hudby jakoby z něho vyprchala veškerá energie. Housle Hannu udržují naživu a přinášejí jí radost. Myslím, že kreativní lidé v sobě mají vášeň, která je konzumuje, ať už jde o koncertního houslistu, tanečnici nebo spisovatele.

Hrála jste někdy na housle?

Na housle ne, ale hrála jsem na klarinet v orchestru během studií na střední a vysoké škole. Vztah k hudbě mám už od dětství. S rodiči jsem často chodila na koncerty a muzikály. Moje děti se také učí hrát. Syn zrovna na housle. Ráda ho poslouchám na hodinách nebo když doma cvičí.

Knihy jsou zřejmě také vaší láskou, je to zřejmé z vašeho románu...

Ano. Max si pořídil knihkupectví, protože rád četl. A to byl také jeden z důvodů, proč se do něho Hanna zamilovala. Velmi těžce nesl zákaz většiny titulů v Německu a vyloženě trpěl, když je nacisté pálili na ulicích. Prorocky řekl: „Když pálí knihy, budou pálit i lidi,“ a dodal: „V knihách autoři vyjadřují různé názory. Knihy mají moc a pokud je pálí kvůli myšlenkám, s klidným srdcem spálí i ty, kteří je vyjadřují.“

Jak byste charakterizovala Maxe?

Je velkorysý, hezký, brilantní, starostlivý a laskavý. S mnoha lidmi kolem sebe se však nepřátelí. Jeho zájmem jsou především knihy, dokud se nesetká s Hannah. Jeho cílem pak stane zachránit ji před nacisty.

A jaká je Hannah?

Nezávislá, talentovaná, soustředěná, starostlivá a se schopností řídit druhé. Velmi dobře si uvědomovala, co se v Německu děje.

Jak vypadá typický den v životě Jillian Cantor?

Vstávám kolem šesté hodiny a připravuji děti do školy. Když odejdou, nasnídám se, vypiji šálek kávy nebo dva a věnuji se vyřízení pošty na e-mailu a sociálních médiích. Psát začínám kolem deváté a zhruba v poledne končím. Pak si dám něco k obědu a zacvičím si. Odpoledne reviduji to, co jsem napsala dopoledne, nebo pokračuji v psaní, případně čtu knihy, z nichž se potřebuji dovědět, co potřebuji pro svou tvorbu. Pak vyzvednu své děti, udělám večeri, podívám se na televizi nebo si něco přečtu a jdu spát.

Co chystáte v budoucnu?

Mám dva projekty, na kterých v současné době pracuji, ale žádný jsem zatím nenabídla vydavateli, takže o nich nechci hovořit příliš konkrétně. Pracuji na dalším historickém románu, se silnou ženskou hlavní postavou. A promyslím milostný příběh, který bude proti mým historickým románům poněkud odlehčený.

(Ze zahraničních pramenů)

Ivo Fencel OCHRÁNCI MORČETE

Hrdiny strašidelné romane Ochránci morčete jsou mladí milenci na útěku. Ukryli by se rádi před světem plným viru, války a vlezlých, otravných čumilů. Ale nejde to a asi umřou.

Ukryli by se klidně i do bedny, anebo raději do Žanetiny útulné chatky zapomenuté v houštinách u ŘEKY „až na konci světa“, jenže smůla smůlovatá: a zapovězeno božími zákony. Konečnému zúčtování se nemůže nikdo vyhnout, ani Sandy Stilbury a ani jeho krásná múza. Realitu nelze ignorovat a nejen to, i nestvůry SURREALITY vás dostanou na lopatky, a jak se říká, „jste-li paranoidní, ještě to neznamená, že po vás nejdou“.

*Brožovaná, 104 stran, 168 Kč,
ISBN 978-80-7211-580-8*

[Ukázka z knihy na dalších stránkách](#)

Zakoupit můžete zde

<https://www.nava.cz/Ochranci-morcete-d217.htm?tab=description>

www.nava.cz

ČÁST PRVNÍ: ONI

1. Zahradní slavnost

Viděl jsem ji tam stát. Ostatní tančili, ale Žaneta si na to nechala zajít chuť. Tance ji nijak neživilo a stala se raději na pár neprokletých vteřin sochou.

S trpělivou samozřejmostí vyčkávala, po klidné tváři jí přebíhaly měňavé pruhy světla. Kyprá půda pod nohama, kraj vonných lesů, vše ji nabíjelo. Vnímala smolu borovic i smůlu nás dvou. Obrys pódia a rozjařené hudebníky skupiny Pohoda, kteří se do přírody nehodili.

Rozházené kusy molitanu a celý noční rej divé zahrady. Stál jsem mezi kopřivami, po dlouhém běhu vydechoval, úporně si mnul sežehnuté hřbety rukou. Křepčení bylo silou mládí, ale pouhých šest kroků za mnou se pestré odlesky zahradní slavnosti propadaly do mlčící stěny lesa. Hlína pod podrážkami voněla jarem a já civěl mezi lidmi jako rozháraný strašák, co přiklopýtal z pahorku. Dole přede mnou začínal upravený anglický trávník. Na protilehlém konci palouku jsem mezi konturami třešňových větvíček spatřil rozzářené obdélníky tří vysokých oken a lomenou střechu. Jako by krov zdola ohryzával kus krajiny jiskrného nebe a měsíce bylo vidět jen půl. Ale půl bylo všeho.

Nás, útěku, světa, lásky, života. Všechno je napůl. Ledový závan, náhlý a bolestný, vystoupil z lesů, kterými jsme s Žanetou právě proletěli v roli uprchlíků, a já udělal krok. Drželi jsme se až do poslední chvíle spolu, tvořili pronásledovaný pár. Zpola, pravda, honěný jen mým stihomamem anebo magií některé Andersenovy pohádky, ale i tady, na hraně slavnosti, jsem ani v nejmenším nepochyboval, že to není pouhá sugesce a surreální sen. Hon na nás organizovali. Vyplnul sám ze sebe, ale dalo se to. Dopjal jsem si u krku džínovou bundu a všiml si, že jeden ze sedmi kovových knoflíků je vyrvaný. A co? Stál jsem, za ušima mě škrábalo jehličí a ze skráně jsem odmetl suchou větývku. Tkanička

Ivo Fencl o svém paranoidním pojetí *Ochránců morčete*

Než byl vynalezen film, hodně se popisovalo. Nepřipadá vám neobvyklé, že se prostřednictvím popisů exhibuje dál? Skláním se před detailně realistickým líčením čehokoli, je to kumšt, ale nic podobného na následujících stránkách nenajdete. Co tam najdete? Hodně symboly.

Neříkám, že jeden za druhým, ale některé. Vedle toho se dočtete o hrůze. O událostech za hranici bdění. Zkusil jsem zůstat věrný metafoře, stylizaci, surreálným průhledům, zdánlivě absurdním náznakům, snu, zastupování lidí předměty. Není nad koláže Maxe Ernsta. Domníval jsem se, že je znám, a myslil na ně po většinu času, v němž jsem kdysi psal román Třináct milionů způsobů, jak zemřít. Myslím na ně dnes. Před vámi ale na trávě u koupaliště, ubrusu či peřině neleží příběh o milionech. A o čem tedy? Spiš o třinácti způsobech, jak se cítit sledovaným.

Max Ernst by to doprovodil obrázky a byl génius. Zachytil by veškeré závistivé nuance mých pronásledovatelů. Kreslival jsem únosně, ale nechci to zkoušet. A ačkoli jsem si vše následující vysnil ve staré dobré Plzni a Starém Plzenci a prvořadě pro vás, chtěl jsem se psaním osvobodit od vztahu k předloze předváděného tu páru, kterou roku 1989 tvořili Jana Škardová a Jan Prokop. A psal jsem i pod bičí výtek a sprchou rad literárních arbitřů Vladimíra Novotného, Jana Sojky, Martina Šípa, Ivo Haráka, Vladimíra Párala, Oty Rubnera, Jitky Prokšové, Vladimíra Gardavského, Jany Horákové, Heleny Šlesingerové a Evy Čechové. Snad i Williama Morrisa. A bral jsem to vážně. Nikoli zkrátka. Ne kalupem. Já zabíjel, ale lepší je psát. Vrah jsem a vrahem zůstanu, ale chápeme vraždu metaforicky. Navíc je fajn, že i můj redaktor Viktor Steinbach zná předobrazy Sandyho a Žanety. A to je dobré, že jsem krátce před dokončením příběhu zhlédl Dreyerova Upíra. Ale klid. Inspiroval mě už jen minimálně. Asi k dvěma metaforám. Když něco jednou napíšete v zoufalství, nemá se to překopávat. Vytvoříte sice deset verzí sekvence, dobře, jenže jen proto, abyste pochopili, že byla první variace nejlepší. Tak se vrátíte. I na zahradní slavnost. K žluté zastávce. K bílým spárům. Do veškerých mravenišť času a pro štipec úděsu. Ke studni na konci světa. Za břechťanem potaženou zeď. DO SVĚTA ŘEKY

modré botasky se za letu lesní stezkou rozvázala a vypadala jako křivá, zavražděná a vysušená žížala. Pozoroval jsem Žanetu. Byla zoufale štíhlá a krásná. Nechtělo se mi náhle věřit, že k sobě patříme, ale byli jsme pár a zdánlivě nekonečný, společný běh divými háji skončil na kraji těchto odlesků. Chápal jsem, že se Žanetě nesmí nic stát, a vybavilo se mi, jak jsem ji před několika týdny fotografoval u románské rotundy nad Starým Plzencem. Panoval mír, stála ve větru, dobrovolně tiskla čelo na chladnou, kamennou zeď, jako by to byl akt. Přítomna byla i starostka a Žaneta schválně naříkala: „Nechci to.“ Odstoupila od rotundy, nato utíkala – a náhodný turista v kabátě jako z molitanu prohodil: „Ale jste hezká, slečno. To já bych se nechal fotit, být vámi.“

„Jenže Sandy už takovejch obrázků udělal pět set.“ A když jsem ji kousek od rotundy dohonil, dvakrát mě uhodila, i když z lásky. Teď jsem proletěl ostřicí, seběhl z pahorku a vmísil se mezi páry. Prodíral jsem se rejem, dvakrát se komusi omluvil, na kterousi dvojici se pousmál a za ruce mě jako víla chytla křepčící plavovláska: „Já jsem Marta a hele, ty, říkej mi Anděl.“ Ale já se jí vymánil a stanul tváří v tvář Žanetě. Zadumaně vyčkávala u hrbolatého borového kmene, mnula v dlaních kus břechťanu a černé šaty se jí na útěku pomuchlaly. Oranžové pruhy jí projížděly po tváři jako britvy civilizace. Usmála se, ale její výraz zůstal neurčitě zasněný. „Zatančíš si?“ povídám.

Dál nemilosrdně drtila břechťan. Nakláněla hlavu k levému rameni, jako by naslouchala lesu, a vyzývavě po mně pokukovala. V živé paměti se mi ještě svíjely stíny smontované s výjevy děsu, zatímco okolo nás kolotají tyto lidé. Jako vyhnanci z civilizace jsme stáli v příšeří, od sebe na délku paží. Konečky všech deseti prstů jsem se dotkl jejích obnažených ramen. V momentě, kdy se ohradila, jsem jí potřásl. Asi jako

právě zasazeným stromkem. Z očí jí to odkouzlilo snění, jako bych mávl kouzelným proutkem. „No, ty sis dal!“ tlačila mě hněvivě do světla. „Co je? Nosíš jehličí ve vlasech?“

Povídám: „Musíme zmizet. Pokračovat v útěku.“

„Ale proč? Pročpak?“

„Sama víš. Nic si nenamlouvejme. Vědí, kudy se ženeme, a každou chvíli tu můžou být.“

„Nikomu jsme neřekli, že se slavnosti dnes v noci zúčastníme,“ namítla. „Utíkali jsme celou cestu sami. Jak o nás můžou vědět?“

„Nemám ponětí. Ale skoro nás dostali, to jsi necítila?“ Když jsem zůstal pozadu, uklouzl jsem, padl a... A sahalo to po mně, měl jsem aspoň ten pocit.

„Aha.“ Zeptala se: „Co si počneme?“

Vzal jsem ji za ruku... a dal se do běhu.

2. Dva zamilovaní a jeden les

Přeletěli jsme zahradu jako šipky, když za sebou na mou duši slyším: „He-ej!“ Nebo to bylo „Stát!“?

Uháněli jsme dál jako o život. Žaneta se nahrbila a choulila do sebe jako morče. I v běhu lze kupodivu zaujmout postoj ohroženého kotěte, ale jakmile jsme se ocitli mezi kmeny, napětí povolilo. Přidržovala se mě za letu jako hmotné iluze a volnou rukou odhrnovala škrábavě haluze. Tři minuty jsme se hlučně prodírali v takřka úplné temnotě.

Potom nízkým smrkovým porostem. Konečně jsme se dostali na mýtinu. „Kdo to volal?“ hlesla. Vzal jsem do dlaně jednu její ruku a přitiskl si konečky těch prstů trochu teatrálně na rty. Chtěl jsem zachovat rozvahu, neztratit hlavu, napanikařit, ale... Panika hrála roli a podobně se asi chovali všichni před námi, říkalo mi něco. Všichni před námi. Snad komplet lidstva.

A tím, že zpanikařili, umřeli.

„Nikdo nevolal. Buď tak zlatá, zachovej klid,“ zkoušel jsem Žanetu konejšit. „Z mýtiny vede cestička. Do Mitrovic.“

„Ženem tam?“

Přikývl jsem. Zvládali jsme to bez mobilů, které by šlo zaměřit, i bez mapy, a můj tón jí asi dodal sebedůvěru. Ostatně... Nikdy bych silám tohoto světa neprozradil, jak mě výkřik před chvílí vyděsil, a že mě naplnil nejhoršími obavami. Poklekl jsem u hromady chvojí. „Co děláš?“ vyhrkla.

„Pěšky dál nemůžeme, dostali by nás.“ A stejně zuřivě jako kreslená postavička jsem odhrabával suché větve. „No, tak mi pomoz, co stojíš?“ Pod klestím ve strouze se blýskl zlatý ráfek.

3. Kolo se zlatými ráfky

Nahmatal jsem řídítko a hop, bicykl vyskočil k nebi spolu s jehličnatou sprškou, kterou jsme museli ze sebe smést i s nějakými těmi kúrovci. Prohlížela si kolo překvapeně, zatímco jsem prstem putoval ne okolo globu, ale po ráfku. Vydechla: „Propána, Sandy, to jsou triky. Kde se tu vzalo?“

„Schoval jsem ho sem snad před lety,“ pokusil jsem se o nejapný vtip. „Sedej. Drž se. Fičíme.“ Zvolna jsem se rozjížděl a my vlastně byli aktéry počítačové hry.

Proud světla vpředu se řinul z reflektoru a ozařoval stěny lesa,

když okolo nás ubíhaly dozadu. Zničehonic jsme začali nadskakovat na hladkých kořenech a pneumatika každou chvíli podklouzla. Aniž jsem na podobná nebezpečí dbal, šlapal jsem jako zjednaný. Cestička se stáčela do skalní úžlabiny. Okraje žlebu vpravo–vlevo najednou vystřelily k nebi. Třpytící se oči hvězd sledovaly z pásky nahoře mladý pár, kterým jsme byli, a ta blikotavá světélka v poklidném bezpečí vesmíru se nehýbala a čekala okolo nich prázdná propast.

Najednou jsme dojeli na křižovatku. Zabrzdil jsem tak zprudka, až by Žaneta sletěla, kdybych ji nepřidržel. Ale já vévodkyni ze Sussexu (což byl rádoby vtip, který jsem zrovna nasadil do oběhu) zachytil a sám došlápl do bláta. Stáli jsme v temnotách, ale ne úplných. Hororový měsíční svit se dotýkal vrcholku rozcestníku.

„Kudy?“ hlesla.

Dlouho jsem neodpovídal, až jsem přece prolomil plochy ticha: „Do Romanova to nejde.“

„A Střížovice?“

„Vyloučeno.“

„Proč?“

„Taky tam by nás rozstříhali. Heleď se, chceš být celá?“

V travách cosi cvrkalo a byl jsem proti Žanetě pěkný vůl. Neviditelně zářila. Měla auru. Pomáhalo to? Les nás obaloval pochmurným lepem a cosi ve mně mi říkalo: Nezachráním ji!

Ale chtěl jsem se snažit. Ať si říkáte dám to nebo nedám to, máte vždy pravdu. Opuštěné rozcestí působilo ponuře. Kontrastovalo s bujarým veselím zahradní slavnosti, kterou jsme navždy opustili. Navždy, asi jako když dospívající opouštějí dětství.

O to ostatně šlo. „Nevyprávěla jsi mi jednou, lásko, o své podivínské tetě, která je jakousi švadlenou a šije šaty z pavučin?“ připomněl jsem spolujezdkyni.

„Pravda.“ Ale chvěla se, jako bych jí připomněl něco strašného. Třásla se jí víčka, když na mě kradmo pohlédla. „Proč sem pleteš tetu?“ „Protože ona jistě není Alfred Hitchcock. Ani Norman Bates.“ Tajně jsem s tetou kalkuloval dávno, ale to Žaneta nevěděla. Zasmál jsem se. „Protože tvá teta tu našťestí někde bydlí.“

„Ale to nepůjde.“

„A proč ne? Má snad zlou pavučinu? Čeká, bulisi, v jejím středu jako černé, zlé slunce? Museli bychom pak navždy napodobovat každý její magický posunek?“

„Umřela.“

„Aha... Ale chata se snad nezřítla! Nebo ji odkoupil nějaký vykuk?“

Zajíkla se, když chtěla promluvit. Pružně seskočila z kola. Ruce mi položila na ramena: „Nikdo od nás z rodiny tam od té doby nepřespal.“

„Ani jednou? Krinda pána.“ Smál jsem se, ale ještě ne hystericky. „Čeho se bojíte?“

„Nevím. Nežlob se, Sandy, ale chata je ještě horší volba než jáma obřího mravkolva.“

Usmál jsem se narážce na Ondřeje Sekoru a řekl: „Proč tam nechodíte?“

Chtěla to říct, ale nakonec navrhla: „Víš co? Miřme k Romanovu.“ Zavrtěl jsem hlavou. Pokrčila rameny. Pohodila vlasy: „V chatě po Amálce je to divný. Nikdy už se nikomu dovnitř nechtělo.“ ...

Jason Mason

MŮJ OTEC BYL MIB

Kdo jsou tito záhadní Muži v černém (=MiB), kteří se od 50. let minulého století objevují u svědků fenoménu UFO, dotěrně se jich vyptávají, konfiskují jim pořízené fotografie, a dokonce je někdy i ohrožují? Tajný vesmírný program, Němci z Antarktidy a mimozemšťané – whistleblower odhaluje výbušné informace!

<https://www.kosmas.cz/knihy/255353/muj-otec-byl-mib/>

**Bernadette von Dreien
CHRISTINA**

„Jsem tu, abych pomohla lidem rozšířit vědomí. Díky rozšířenému horizontu mohou sami poznat, co dnes na této planetě není v pořádku. Pak budou schopni ve všech oblastech života vyvinout nová řešení a objevit perspektivy, jež budou dlouhodobě úspěšné. Lidé ovšem mají svobodnou vůli. Vše záleží na jejich rozhodnutí.“

<https://www.kosmas.cz/knihy/263965/christina-dvojcata-zrozena-jako-svetlo/>

Michael Morris

CO NESMÍTE VĚDĚT 1

Celý svět patří jen několika rodinám. Kdo vládne penězům? Autor odhaluje, tak jako nikdo před ním, propletení firem nejmocnějších bankéřských rodin naší planety, koncept Mezinárodního měnového fondu o výživě obyvatelstva a alternativní řešení v hospodářské i sociální oblasti. Napíná, probouzející a top aktuální kniha!

<https://www.kosmas.cz/knihy/168889/co-nesmite-vedet/>

Jan van Helsing

TAJNÉ SPOLEČNOSTI

Věříte, že na světě existuje tajné spiknutí několika lidí? Jste otevření myšlence, že několik málo mocných organizací ovlivňuje dějiny lidstva? Na toto téma už byl napsán bezpočet knih, a přece je většina lidí nebere příliš vážně. Janu von Helsingovi se podařilo dostat do kontaktu s aktivním, vysoce postaveným svobodným zednářem a přimět ho k interview.

<https://www.kosmas.cz/knihy/182205/tajne-spolocnosti/>

Rozhovor na dalších stranách

**Christoph Fasching
SPOLEČNOST 2015**

Jsme zaplaveni informacemi a předpověďmi o přechodu Země a lidstva na vyšší úroveň vědomí. Co to však znamená? Jaké jsou to procesy, a s jakými následky? Christoph Fasching s podporou bytostí, kterou v našem kulturním okruhu známe pod jménem Archanděl Gabriel, podrobně skicuje proces přechodu do Zlatého věku.

<https://www.kosmas.cz/knihy/166837/spolecnost-2015/>

**Jan van Helsing
RUCHE PRYČ OD TĚTO KNIHY!**

Jistě se zeptáte: „Proč bych neměl tuto knihu brát do rukou?“ Je to jen promyšlená reklamní strategie? Máte-li pocit, že se světem, v němž žijeme, není něco v pořádku, zajímáte se o jeho tajemství a toužíte se to dozvědět přímo od života – je to VAŠE kniha! Nemůžete se však stěžovat, že jsme vás nevarovali.

<https://www.kosmas.cz/knihy/160043/ruce-pryc-od-teto-knihy/>

Jaké poselství jste chtěl předat lidem knihou *Společnost 2015*

Jde o to, aby se lidé připravili na zásadní změnu v naší společnosti. Vibrace Země totiž stoupají, což může mít na nás zásadní dopad. Mohlo by to vést k poznání božské lásky, tím odmítnutí starého systému kontroly a manipulace a uvolnění prostoru ke skutečnému životu. Určujících bude sedm kosmických zákonů; svět se zbaví peněz a člověku se uvolní prostor pro život se svou svobodou. Ego vstoupí do nové dimenze lásky, život se bude řídit plánem duše. Na světlo se vrátí vše, co bylo dosud po-tlačeno, a lidstvo jako celek bude uzdraveno. Moudrost a vytváření komunikačních sítí umožní skvělé věci.

Jak by měl náš svět vypadat?

Abychom dosáhli co nejvíce se blížící optimální podoby našeho světa, bude nutné si uvědomit, co chci ve svém světě dělat, aby to přispělo pohodě ostatních a mělo obecnější smysl. Vrátime se tam, kdy byli lidé v plenkách, pak půjde i objevit lidskou stránku a duchovní svět. Tím získáme i důvěru v božské vedení. Uvědomíme si, že jsme nikdy nebyli vyhnáni z ráje, pochopíme, co je naše odpovědnost, a to už pak bude jen krůček k vytvoření nového života.

Jak jste vy našel cestu k duchovnosti?

Na to se často ptám sám sebe. Kdybych se nedokázal otevřít duchovnímu světu, nedokázal bych podrobně popsat svůj. Inkarnoval jsem jako nejmladší ze tří synů podnikatelské rodiny. Jako „opozdilec“ jsem byl většinou vystaven vysokým očekáváním a tlaku na výkon. Byl jsem brzy povolán, abych pomohl v rodinném podniku. Škola a učení byly pro mě vždy ohavností, a tak jsem na rozdíl od tradice mých bratrů nechodil na obchodní akademii. Nakonec byl můj největší talent rychle rozpoznatelný mimo školu, stal jsem velmi úspěšným prodejcem. Jednoho dne jsme dostali hroznou zprávu: můj otec byl na lodi s přáteli na Jadranu a utrpěl vážnou nehodu se život ohrožujícími zraněními. Rodina byla úplně šokována, protože nebylo jasné, jak

Život je hra

dlouho otec nebude moci společnost řídit a zda vůbec přežije. Reálný se jevil ekonomický konec rodiny. Bratři začali pracovat teprve nedávno, a přesto se rozhodli pře-

vzít vedení rodinného podniku. Pracovali velmi tvrdě a dokonce se jim podařilo rozšířit obchod.

Otec přežil a po dlouhé rehabilitaci se vrátil do práce, ale se sníženým výkonem, přetrvávající bolestí a mírným postižením chůze. Pravidelně otupoval svou bolest léky a alkoholem. Mezi bratry a otcem se brzy rozvinulo napětí a stále častěji docházelo k nejrůznějším sporům. Teprve o několik let později jsem pochopil, že šlo o mocenský boj o vedení společnosti. Abychom tento konflikt ukončili, rozhodli se rodiče odejít do Štýrska a začít nový život na farmě. Mně bylo osmnáct a zůstal jsem v Salzburgu. Byl jsem bez peněz, zbyl mi jen nábytek z dětského pokoje v jinak pustém čtyřpokojovém bytě. Zachránil mě bratr Robert, který mi nabídl výměnu za svůj jednopokojový byt, za nějž hodlal dál platit nájem. Dělal to, dokud jsem nedokončil vojenskou službu a nezačal pracovat mimo rodinný podnik jako prodejce minerálního oleje. Bylo to pro mě těžké období s mnoha útrapami.

Když mi bylo dvacet, nastoupil jsem v automobilovém průmyslu jako obchodník. Brzy poté zemřel otec. O jeho smrti jsem se dověděl, až po svém návratu z dovolené, ale emočně mě to příliš nezasáhlo. S otcem jsem totiž neměl ideální vztahy.

Vždycky jsem byl pracovitý a postupně jsem se propracovával nahoru po kariérním žebříčku. Jednoho dne jsem byl schopen nahradit svého bývalého šéfa ve funkci vedoucího prodeje. O něco později jsem byl přijat do vedení nově postaveného obchodního zastoupení automobilů – jako generální ředitel. Hned na začátku mé práce v managementu na mě dolehly těžkosti obchodního života. Zjistil jsem, že lidé v očích vrcholového managementu byli považováni pouze za prostředek k dosažení cíle. Ale důraz na výkon a ekonomický úspěch odpovídaly mým vlastnostem, takže jsem se cítil pro roli obchodníka byl přímo stvořen!

Vrcholový management se nestaral o to, aby zaměstnanci byli spokojeni s uspokojováním svých osobních potřeb. A musím poctivě přiznat, že mě to také nezajímalo. Na této tvrdosti bylo něco přitažlivého a uvědomil jsem si, že jí můžete dosáhnout správným tlakem a stálým podněcováním k maximálnímu výkonu. Takže jsem využil svou sílu k potřebnému motivování zaměstnanců všech oddělení. K tomu jsem vyvinul kontrolní systém. Úspěch byl brzy patrný a projevil se v růstu zisku společnosti. Zaměstnanci akceptovali argument, že se společnost musí ekonomicky zotavit. Ale bylo mi jasné, že se můj přístup nemůže dlouho udržet, aniž by to vyvolalo odpor pracovníků.

Ani na mě tlak nadřazených nezůstal bez následků a projevil se to labilitou nervového systému. To mě přimělo ptát se sám sebe, jak spojit ekonomický úspěch s lidským zacházením. Přímého nadřízeného, který se ke mně choval laskavě, vystřídal obávaný reorganizátor. A pro mě nastaly těžké časy. V té době jsem si uvědomil, že musím bránit a prosazovat lidské aspekty, a to vedlo k dalším konfliktům. Odvolán z funkce jsem byl telefonicky během vánočního večírku, a to jsem definitivně pochopil, že s prosazováním lidskosti neuspěji.

Dostal jsem první těžkou ránu! Byl jsem zklamaný, ale přesto jsem cítil úlevu. Udělal jsem si přestávku, strávil mnoho krásných dní na lyžích. Tehdy jsem mohl přemýšlet o všem, co se děje a co jsem prožil. Mimo jiné jsem si uvědomil potřebu lásky a soucitu pro všechny lidi, a to i v podnikání.

Jak se všechny tyto profesní zkušenosti projeví na vašem osobním životě?

V té době se můj vztah s manželkou vyvíjel směrem, který hrozil brzkým krachem. Náš převážně harmonický vztah trval více než dvanáct let, a nyní bylo zřejmé, že se od sebe vzdalujeme. Chvilí jsem proti tomuto vývoji bojoval a jednoho dne jsem pochopil, že pokud mi na ni opravdu záleží, musím ji nechat jít, aby si žila svůj vlastní život a našla svou cestu ke štěstí. Kdybych o sobě příliš přemýšlel a choval se sobecky, zablokoval bych ji. Neměli jsme děti, a tak rozchod mohl být přátelský, i když velmi bolestivý.

Jak jste se s tímto nelehkým obdobím vyrovnal?

Pokud jde o vztah, prošel jsem si dlouhým obdobím dezorientace. Skutečné naplnění jsem našel pouze ve sportu, ve skvělé přírodě – hory byly vždy mojí vášní, a já jsem byl co nejvíce na cestách. Na vrcholy jsem lezl pěšky, jel na horském kole nebo na lyžích. Miloval jsem krásu přírody a cítil jsem se tam opravdu pochopen a bezpečný. Lidé pro mě nebyli tak důležití. Myslel jsem si, že čas uzdraví všechny rány.

Kdy jste poprvé nahlédl do duchovního světa?

Jednoho dne přišel do realitní kanceláře, v níž jsem pracoval, developer. Z menšího projektu nám předal dva nové byty, které byly dokončeny před rokem, a které na rozdíl od ostatních bytů nemohl z nevysvětlitelných důvodů prodat. Po mnoha návštěvách jsme zjistili, že se tyto byty lidem líbí, ale nikdo si je nechtl koupit a nikdo nám srozumitelně nevysvětlil proč.

Svěřil jsem se s tímto problémem sympatické, ale lehce podivné dámě, která mi řekla, že tyto dva byty nikdo nekoupí, protože nejsou

energeticky čisté. Trochu mě to překvapilo, ale ona mi vysvětlila, že ví, o čem mluví, protože je energetický technik. Do té doby jsem neměl zkušenosti s esotericismem a spiritualitou a byl docela skeptický vůči lidem z této scény a podezíral je, že trpí ztrátou schopnosti vnímat realitu. Nicméně tato zvláštní žena vzbudila můj zájem a zeptal jsem se jí, zda lze špatnou energii z bytů odstranit. Odpověď

byla stručná a jasná „ANO“! A stejnou odpověď jsem dostal na otázku, zda bych mohl být součástí této práce. Jen si dala podmínku, že nejprve energeticky očistí mě. Aniž jsem věděl, do čeho se dostávám, seděl jsem o několik dní později v jejím bytě mezi mohutnými krystaly a hromádkami esoterických předmětů a cítil jsem se, jako bych byl v podivném světě. Začala se mě ptát na mou bývalou manželku a můj vztah se zesnulým otcem a já jsem přemýšlel, proč to dělá a jak se vůbec dověděla o mém bývalém životě. Ještě víc mě překvapila, když mi řekla, že otec chtěl se mnou něco prodiskutovat, ale nestihl to. V tu chvíli mi po zádech stékal pot a já nevěděl, co se se mnou děje. Pak jsem s ní vedl jakýsi uzdravující rozhovor a oba jsme našli klid! Během tří hodin jsem také mohl zažít energetické oddělení od své bývalé manželky a různá další odpoutání od minulých zkušeností. Cítil jsem se jako nově narozený.

Pak jsme začali s dohodnutým energetickým čištěním oněch dvou bytů a já jsem pomáhal se všemi druhy činností, kterým jsem však nerozuměl, a přesto jsem po práci cítil, že byty jsou výrazně jiné, i když to tak nevypadalo. Přijal jsem vysvětlení, že domy jsou postavené na bývalém keltském bojišti a všechna zbývající negativní energie se soustředila právě v těchto dvou neprodejných bytech, a proto byly energeticky zablokovány. Další překvapení následovalo jen asi o tři týdny později, když jsem obdržel informaci, že oba byty jsou prodané, a za plnou cenu.

A co následovalo...

Ani potom mé kontakty s pozoruhodnou ženou neskončily. Doporučila mi otevřít své srdce a vztahy k lidem korigoval láskou, přestat soudit a nezaměřovat se na svůj materiální prospěch. Jen tak mohu být úspěšný. Hodně jsem o tom přemýšlel. Nejprve bylo nutné potlačit své ego, ale to nebylo vůbec snadné. Cesta k tomu vedla učením vidět lidi, jací jsou, a být s nimi spojen. Brzy jsem cítil změnu k lepšímu a všiml si, že je najednou všechno mnohem snazší než dřív. Už jsem neměl potřebu bojovat, abych něčeho dosáhl. Toužil jsem po dalších informacích. Doporučila mi přečíst tři knihy ze série „**Konverzace s Bohem**“ od **Neale Donalda Walshe** (česky **Hovory s Bohem**, kompletně vydalo nakladatelství Alpha Book v roce 2016, zakoupit lze na:

<https://www.kosmas.cz/knihy/216573/hovory-s-bohem-i-iii/>),

kteře jsem s nadšením prostudoval. Cítil jsem se ještě víc svobodný a dočkal se uvolněného života. Poprvé jsem komunikoval s jedinci, aniž bych věděl, zda jsou přítomni, a slyší má slova. Stěžoval jsem si na mnoho emocionálně bolestivých událostí nedávné doby a požádal jsem, aby se k nim šlo vrátit, a také se konečně setkal se ženou, se kterou bych mohl být opravdu šťastný. Přesně jsem popsal, jak by měla vypadat, jaký by měla mít charakter a jaký by měl být náš vklad do společného života. Když jsem skončil, cítil jsem se dobře a myslel na to, co se stane. Během několika příštích měsíců mě upoutalo množství knih a informací z internetu. Pozorně jsem sledoval každý impuls, který mi připadal, že mě může posunout dále.

A změnil se váš život?

Postupně k tomu začalo docházet. Dostal jsem nabídku převzít prodej nových stavebních projektů. Byla to příležitost, kterou jsem okamžitě využil.

Obohacený o nové znalosti o energiích v místnostech, o existenci duchovních jevů a o tom, že všechno má svůj účel, jsem začal experimentovat. Zaujala mě také žena, která pracovala jako účetní. Téměř do

detailu odpovídala ideálu, který jsem si vysnil. Zjistil jsem, že má syna a že se zrovna rozvádí. Sebral jsem veškerou odvalu a oslovil ji. Okamžitě jsme cítili, že patříme k sobě a za pár měsíců jsme založili společnou domácnost. Pro jejího sedmiletého chlapce jsem se stal druhým otcem a do života se mi vracela stále větší radost.

Projevilo se to také ve vašem duchovním životě?

Duchovním životem jsem se už nepřestal zabývat, četl jsem knihy a pokoušel se oslovit svět, který byl pro mě tak podivný.

Po počáteční nulové odezvě se jednoho dne stalo téměř nemožné – najednou zazněl hlas. Byl jsem překvapen a zapochyboval o své přítomnosti. Váhavě se ptám: „Je tam někdo?“ Hlas zní: „Ano, milý Christophe, tady je někdo – buďte vítáni, čekali jsme na vás!“ Z dlouhého dialogu vyplynulo, že bych měl působit jako vyslanec duchovního světa, šířit informace a zpřístupňovat je veřejnosti. Souhlasil jsem s tím. Informace, které jsem dostával, se týkaly přechodu do 5. dimenze, o které jsem nikdy předtím neslyšel. Začal

jsem zkoumat, o co jde. Brzy poté jsem byl dotázán, jestli chci napsat knihu. Byl jsem překvapen, když jsem se dověděl obsah a její název. Měla se jmenovat „Společnost 2015“ s podtitulem „Pokyny pro vytvoření nové společnosti v 5. dimenzi“. Nikdy jsem se nezabýval sociálními otázkami. Zeptal jsem se tedy, jestli jsem pro tento úkol ten pravý člověk. Odpověď obsahovala i slib pomoci. V létě jsem obdržel upozornění, že od 11. září 2009 budu dostávat zprávy každý den.

Skutečně se tak stalo a já si uvědomil, že duchovní svět mi říká něco velkého, na co se my lidé můžeme těšit. Fascinován jsem se řídit pokyny a každý den zveřejňoval zprávy na svém webu. O týden později, obohacený o četné dojmy, se náhle stalo něco neuvěřitelného, což mě úplně srazilo k zemi. Moji pracovní smlouvu zaměstnavatel na hodinu ukončil, ačkoli jsem byl velmi úspěšný. Důvody pro své rozhodnutí mi nesdělil.

Dál jsem se řídit radami z duchovního světa, usedl k počítači a pracoval na knize. Zároveň jsem každý den dostával zprávy pro web a nakonec je zahrnul do knihy, kterou jsem po intenzivním dialogu dokončil.

Brzy poté jsem napsal druhou knihu. Vydavatel na ni a na všechny mé budoucí tituly připravil smlouvy. Měl jsem z toho radost, ale můj aktuální problém to neřešilo. Tři měsíce jsem pracoval pouze pro duchovní svět, a peníze jsem mohl očekávat, až knihy vyjdou a začnou se prodávat. Od začátku jsem si byl vědom, že jako spisovatel nemůžu přežít, a tak jsem se zeptal duchovního světa, jakou práci bych měl hledat, abych znovu vydělal peníze. Místo rady mi bylo řečeno, že můžu dělat jakoukoli práci nebo také věřit, že vše, co pro svůj život potřebuji, budu mít vždy k dispozici. Stál jsem před největší výzvou svého života, protože jsem se musel naučit důvěřovat božskému vedení a nespolehat se na sebe!

S těžkým srdcem jsem se rozhodl nehledat práci, a hle, o pár týdnů později mi byla duručena náhrada za neoprávněné předčasné ukončení smlouvy, což mě poskytlo finance na několik měsíců. Brzy jsem byl schopen napsat třetí knihu. Pak mi vydavatel začal posílat honoráře a najednou se objevily žádosti o přednášky, a tak jsem mohl plnit duchovní poslání a důvěřovat božskému vedení.

Jaký závěr jste si po všech těch zkušenostech udělal?

Můžete si myslet, že můj současný život je šťastný, výjimečný, který je vyhrazen pouze minimu lidí. Ale tak to není. Lidstvo jako celek je předurčeno ke šťastnému životu. Lze k němu dospět důvěrou v božské vedení a naplněním vlastních potřeb duše. Život nabízí spoustu radostných překvapení. Všechno je zkušenost a bez emocionálně nezapomenutelné minulosti, za kterou jsem velmi vděčný, bych pravděpodobně dnes nebyl schopen dělat to, co je třeba.

Nikdy jsme nebyli sami a nikdy nebudeme! Důvěra, že naše duše je nesmrtelná, že naše božské vedení vždy dohlídí na naše životy, že každý má svůj osud a že vše je jen cenná zkušenost, nám umožňuje podívat se na náš život z úplně jiné perspektivy.

Život je hra a pokud dodržujeme kosmické zákony jako jediná platná pravidla této hry, budeme si ji užívat!

(Volně podle zahraničních pramenů)

Prague Writers' Festival spisovatelů Praha 2020

8. – 11. října 2020

„Poutníče, na cestu se musíš vydat za rozbřesku. Slibuji, že ve svaté hodině uzříš divy.“

Laureát Nobelovy ceny **Wole Soyinka** se narodil roku 1934 v Abeokutě v západní Nigérii. Několikrát byl vězněn za svůj odpor ke korupci a diktatuře, opakovaně z vlasti odcházel a opět se vracel. Soyinka má za to, že „základní podmínkou lidství je spravedlnost“.

Jen málo spisovatelů prokázalo stejnou důslednost a morální odvahu při obhajobě lidských práv. „Moc nemůže vystát svobodu. Na jednom pólu lidských dějin je moc, na druhém svoboda.“...

Wole Soyinka volil vždy raději exil, než by si zadal s absolutistickými vládnoucími režimy. V emigraci napsal většinu svých divadelních a literárních děl.

Některá díla vytvořil v době nigerijské občanské války v letech 1967 až 1970, například báseň v próze Zvonění ticha. Soyinkova nesmiřitelná kritika vládního režimu ho v roce 1965 dostala do vězení, byl osvobozen, ale jeho smysl pro lidské hodnoty a svobodnou volbu člověka ho opět přivedly do vězení, tentokrát mu hrozil trest smrti. Díky Arthuru Millerovi byl v předvečer popravy osvobozen a odešel do exilu.... Z rozsáhlého díla Wole Soyinky vyšel česky jeho autobiografický román Aké, léta dětství – v překladu Vladimíra Klímy. Mezi jeho další romány patří You Must Set Forth at Dawn (Na cestu se musíš vydat za rozbřesku), kde vzpomíná na léta prožitá v nigerijské diktatuře a v exilu, a The Man Died, zápisky z vězení. Vydal osm sbírek poezie, napsal tři desítky divadelních her a mnoho esejů....